

Johanna Martikainen

VEROTUSONGELMAT
AMMATTIMAISESSA
AUTOURHEILUTOIMINNASSA

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma

Toukokuu 2014

MAMK

University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

		Opinnäytetyön päivämäärä 14.5.2014
Tekijä(t) Johanna Martikainen	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Liiketalouden koulutusohjelma, taloushallinto	
Nimeke Verotusongelmat ammattimaisessa autourheilutoiminnassa		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni toimeksiantajana on AKK-Motorsport ry ja työni on osa AKK:n ja Deloitte yhteisprojektiä, jossa on tarkoituksena pyrkiä selkeyttämään verotuskäytännön näkökulmasta hyvin kirjavaa tulkintaympäristöä ja tuottamaan vero-ohjeistusta AKK:n ja autourheilun harrastajien käyttöön. Oman työni tutkimusongelmana on selvittää millaisia verotuksellisia ongelmia liiketoimintamuotoisen autourheilun harrastajat ovat kohdanneet ja tavoitteena koota nämä ongelmat yhteen ja pyrkiä näyttämään toteen verottajan erilainen kohtelu samankaltaisissa tapauksissa .</p> <p>Tutkimus on suoritettu kvalitatiivisena eli olen haastatellut viittä eri henkilöä autourheilun eri harrastajatasoilla ja joilla on ollut jonkinasteisia erimielisyyksiä verottajan kanssa. Esimerkitapaukset olen saanut toimeksiantajalta. Haastattelujen perusteella olen koonnut heidän kohtaamiaan ongelmia yhteen. Työn empiirisen aineiston olen kerännyt haastattelemalla, alan kirjallisuudesta, kirjallisista dokumenteista ja internetistä. Työn teoreettisessa viitekehyksessä on kaksi pääkohtaa eli eri yritysmuodot ja niiden verotus sekä arvonlisäverotus. Aluksi kerron eri yritysmuodoista pääpiirteittäin ja sen jälkeen perehdyn jokaisen (lukuun ottamatta osuuskuntaa) yritysmuodon verotukseen erikseen. Arvonlisävero-osuudessa kiinnitän huomiota erityisesti työssäni vaadittaviin kohtiin eli yleiseen vähennysoikeuteen, käyttötarkoituksen muutokseen, osittaiseen vähennysoikeuteen sekä maahantuontiin.</p> <p>Haastattelujen perusteella olen koonnut verotuksellisia ongelmakohtia autourheilussa joihin haastateltavat ovat itse törmänneet sekä nostanut esiin muita haastatteluissa esille tulleita seikkoja. Tutkiessani hallinto- ja korkeimman oikeuden päätöksiä törmäsin myös joihin erittäin mielenkiintoisiin seikkoihin ja näitä huomioita avaan tarkemmin työni tuloksissa.</p>		
Asiasanat (avainsanat) Arvonlisävero, verotus, tulovero, yritysmuodot		
Sivumäärä 42	Kieli Suomi	URN
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Kinnunen Kristiina	Opinnäytetyön toimeksiantaja AKK-Motorsport ry	

DESCRIPTION

		Date of the bachelor's thesis 14 May 2014
Author(s) Johanna Martikainen	Degree programme and option Business Management	
Name of the bachelor's thesis Taxation problems in professional motorsport		
Abstract <p>This bachelor's thesis was assigned by AKK-Motorsport ry and my work is part of a bigger collaboration of Deloitte and AKK (Finnish Motorsport Association). The focus of the main project was to try to clarify the very complicated tax code and to provide tax guidance for competitors. The research problem in my project was to find out that what kind of taxation problems rally enthusiasts has faced, and my aim was to collect all these problems together and to show how different solutions the tax office had made in the past in very similar cases.</p> <p>The research method of my study was qualitative and I've interviewed five different people at different enthusiasm levels, and all of those cases had some disagreements with tax authorities. I've received all of these cases from the AKK. Based on the interviews, I put together the problems that they faced. I collected the empirical data by interviews, literature, written documents and the internet. The theoretical framework of this thesis is divided into two main sections. The first one I tell different company forms in outline and then I study each form of business taxation separately. In the part of value added tax I pay particular attention to the public right of deduction, the change of purpose, the partial deduction, as well as importing.</p> <p>Based on the interviews I put together those problem areas, which the people that I interviewed has experienced, and raised also a few other things that came out in the interviews. While studying the administrative court and high court decisions, I came across very interesting facts and these considerations I open in my results.</p>		
Subject headings, (keywords) VAT, taxation, income tax, company forms		
Pages 42 p.	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices		
Tutor Kinnunen Kristiina	Bachelor's thesis assigned by AKK-Motorsport ry	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	2
2	YRITYSMUODOT JA NIIDEN VEROTUS ELINKEINOTOIMINNASSA	3
2.1	Elinkeinotoiminnan pääpiirteet	4
2.2	Yrityksen perustaminen	4
2.2.1	Pääoman tarve.....	8
2.2.2	Vastuu ja yritysrisi.....	9
2.2.3	Voitonjako	10
2.3	Muita yritysmuodon valintaan vaikuttavia seikkoja	13
2.4	Eri yritysmuotojen verotus.....	15
2.4.1	Verokohtelun eroavaisuudet.....	17
2.4.2	Osakeyhtiön verotus	18
2.4.3	Henkilöyhtiön verotus	19
2.4.4	Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus	20
3	ARVONLISÄVEROTUS SUOMESSA.....	21
3.1	Arvonlisäveron vähennysoikeus	22
3.2	Vähennysrajoitukset.....	23
3.3	Maahantuonti.....	26
3.4	Sponsori- ja palkintotulot.....	27
4	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	28
4.1	Toimeksiantajan esittely.....	29
4.2	Tutkimusmenetelmät.....	30
4.3	Tutkimusaineisto	31
5	TULOKSET	33
5.1	Haastateltujen kokemukset verottajasta	34
5.2	Autourheilukentän ongelmakohtia verotuksessa.....	35
5.3	Huomioita oikeuskäytännöistä	38
6	YHTEENVETO	39
6.1	Tutkimuksen luotettavuus	40
7	LOPUKSI.....	41
	LÄHTEET	43

1 JOHDANTO

Suomen autourheilun kattojärjestönä toimii AKK-Motorsport ry ja kyseinen järjestö edustaa Suomea FIA:ssa, joka on Kansainvälinen Autoliitto. Liiton päätehtävänä on mahdollistaa autourheilun harrastaminen Suomessa. Muutamien viime vuosien aikana autourheilun harrastajakentältä on tullut AKK:n suuntaan useita yhteydenottoja, joissa lajin harrastajat ovat kohdanneet haasteita oman harrastuksensa ja sen usein vaatiman liiketoimintamuotoisuuden yhteensovittamisessa ja nimenomaan verotuksen näkökulmasta. Verottaja on viime vuosina myös aktivoitunut erityisesti verotarkastuksien kautta autourheilua ja siihen läheisesti liittyviä liiketoimintamuotoja harjoittavien yritysten suhteen.

Harrastajakunnan ja myös autourheilutapahtumia järjestävien osapuolien toiminnan veroriskien minimoimiseksi syntyi ajatus AKK-Motorsport ry:n ja Deloitteen yhteisprojektista, jolla verotuskäytännön näkökulmasta varsin kirjavaa tulkintaympäristöä pyrittäisiin selkeyttämään ja tuottamaan vero-ohjeistusta autourheilun harrastajien käyttöön. Kokonaisuudessaan projektin tavoitteena on koota yhteen autourheiluharrastukseen liittyvää verolainsäädäntöä ja ohjeistusta kansantajuisesti kirjoitettuna AKK:n omaan käyttöön ja edelleen harrastajien ohjeistamiseen. Samanaikaisesti on tarkoitus myös pyrkiä samaan aikaan tilanne, jossa autourheilun harjoittamiseen liittyvä verotuskäytäntö selkeytyisi, esimerkiksi Verohallinnon antaman ohjeistuksen kautta. Projektiin on tarkoitus saada mukaan myös muita lajiliittoja, joiden edustamalla lajeilla on vastaavia ominaispiirteitä kuin autourheilussa.

Koska autourheilua on viime vuosina yhä enemmän alettu Suomessa harrastaa yhtiömuotoisena, tulee ohjeistukseen soveltavilta osin sisällyttää myös yhtiö/ yhteisömuotoisena toimista koskevaa verolainsäädäntöä. Suurin osa harrastajista on kuitenkin edelleen niin sanottuja henkilöharrastajia, joten esimerkiksi palkintojen ja saatujen sponsoritulojen osalta henkilöiden tuloverotukseen liittyvä lainsäädäntö on myös yksi olennainen aihealue. Työssäni tulen keskittymään eri yritysmuotojen esittelyyn ja niiden verotuskäytäntöihin. Katsantokantani työssä on se, että autourheiluharrastaja yhtiöittää toimintansa ja käsittelen ongelmakohtia tältä kannalta.

2 YRITYSMUODOT JA NIIDEN VEROTUS ELINKEINOTOIMINNASSA

Elinkeinotoiminnalle ei laista löydy yksiselitteistä käsitettä, mutta suhteellisen vakiintunut tulkinta siitä, että mitä elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan on kuitenkin olemassa. Elinkeinoon harjoittamisella tarkoitetaan ammattimaisesti harjoitettua taloudellista toimintaa, jolle on tunnusomaista itsenäisyys siinä mielessä, ettei se tapahdu toisen johdon ja valvonnan alaisena. Toiminnan itsenäisyys merkitsee sitä, että toimintaa harjoitetaan omalla riskillä, omaan lukuun, omissa nimissä määrättyksi tai ennalta määräämättömäksi ajaksi. Riskillisyydellä tarkoitetaan sitä, että toiminnassa asetetaan riskinalaiseksi erilaisia etuja ja että toiminnalla tavoitellaan voittoa tai muuta taloudellista hyötyä. Toiminnan tulee olla myös suunnitelmallista sekä suuntautua yleensä ulospäin aineellisen tai aineettomien hyödykkeiden tarjoamisena vaihdantaan taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi yhtiömiehille. Elinkeinotoimintaa ovat paitsi liiketoiminta myös ammatin harjoittaminen sekä voittoa taikka ansiota tavoittelematon toiminta silloin, kun tämä tapahtuu muun elinkeinotoiminnan edistämiseksi. Toiminnalla tulee olla ajallista ja taloudellista jatkuvuutta. Taloudellista toimintaa, joka muodostuu vain yhdestä liiketoimesta, ei voida pitää elinkeinonharjoittamisena. Tulolähteiden rajoja täsmäntäviä säännöksiä on tuloverolaeissa vähän. Elinkeinoon kuuluvaksi omaisuudeksi on katsottu elinkeinotoimintaa välittömästi tai välillisesti palveleva omaisuus. Omaisuutta, joka ei välittömästi tai välillisestikään palvele elinkeinotoimintaa, eivät koske elinkeinoverolain vaan tuloverolain säännökset. (Villa yms. 2007)

Yritystä ja yritystoimintaa voidaan myös lähestyä monesta eri näkökulmasta. Yritystoiminta voidaan väljästi määriteltynä käsitteenä rinnastaa elinkeinotoiminnan ja liiketoiminnan käsitteisiin. Niissä kaikissa on kysymys itsenäisestä taloudellisesta toiminnasta, jota harjoitetaan organisoitumalla juridiseen muotoon ja jolla tavoitellaan taloudellista hyötyä eli yrittäjälle jaettavissa olevaa voittoa. Taloudellisena tarkoituksena voidaan pitää minkä tahansa taloudellisen hyödyn tuottamista yrittäjälle. Yrittäjä voi siten voiton hankkimisen sijasta tavoitella kustannusten säästöä taikka riskin jakamista. Hallinnollisesti yksinkertaisin tapa on se, että luonnollinen henkilö ryhtyy itsenäiseksi yrittäjäksi. Hän toimii omissa nimissään ja vastaa itse sitoumuksistaan. Silloin puhutaan joko ammatinharjoittajasta taikka yksityisestä elinkeinonharjoittajasta. (Villa yms. 2007)

2.1 Elinkeinotoiminnan pääpiirteet

Oikeusjärjestelmässä annetaan erilaisia vaihtoehtoja yrityksen organisoitumiselle. Yritystoimintaa harjoittavan organisaation oikeudellisella muodolla on merkitystä, sillä valittu organisaatiomuoto ratkaisee osin sen, miten organisaation päätöksenteko ja hallinto on järjestettävissä, mitkä ovat organisaation jäsenten vastuusuhteet, miten organisaation varainhankinta ja varojen jakaminen voidaan toteuttaa, miten pääoman pysyvyys sekä velkojien suoja on järjestetty, miten omistajuutta ja siihen liittyvää riskiä voidaan siirtää, miten informaation jakaminen sekä organisaation edustaminen tapahtuvat (Villa, 2013). Yritystoimintaa voidaan harjoittaa monella eri tapaa ja monessa muodossa ja näin ollen elinkeinotoiminnan harjoittamista suunnittelevat voivat yleensä valita vapaasti toimintansa organisoitumismuodon. Toiminta voidaan organisoida avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön muotoon tai yhtiömiesten yhteistyö voidaan rakentaa vaikkapa osakeyhtiömuodon varaan. Yhtiömiehet voivat luonnollisesti harjoittaa liikettä yksityisinä elinkeinonharjoittajina sen sijaan, että ylipäättään perustavat yhtiösuhteen. (Wilhelmsson, Jääskinen, 2001)

Yrityksen tulevaan toimintaan ja toiminnan onnistumiseen vaikuttaa hyvin olennaisesti yritysmuodon valinta. Yritystoiminnan tarkoituksena on synnyttää yrittäjälle taloudellista hyötyä tavalla tai toisella ja keskeisintä yritystoiminnassa onkin tuottaa voittoa ja siksi yritysmuodon valintaan kannattaa keskittyä ja miettiä erittäin huolellisesti mikä vaihtoehto omaan tarkoitukseen on sopivin. Verojen maksamiselta ei voi välttyä ja toiminnan tuloksena tulleesta voitosta on maksettava veroja ja yritystoimintaa harjoitettaessa joutuu veroja maksamaan myös monesta muustakin kuin voitosta (Villa yms. 2007). Verotukseen liittyvät seikat ovat yritysmuodon valinnassa erittäin määrävissä osassa sillä eri yritysmuotoihin liittyy paljon eri veroseuraamuksia ja sopivan yritysmuodon valinnalla yrittäjä voi paljolti vaikuttaa tulevan toiminnan verotukseen (Wilhelmsson, Jääskinen, 2001).

2.2 Yrityksen perustaminen

Erilaisia yritysmuodon valintaan vaikuttavia seikkoja on suuri määrä. Yritysmuodon valintaan vaikuttavat omistajien riskinottohalu, lukumäärä, yrityksen rahoitustarpeet sekä yrityksen ja sen omistajien verotus. Verotus vaikuttaa luonnollisesti siihen, miten yritystoiminnan tuloa ja miten yrityksen omistajan yrityksestä saamaa tuloa verote-

taan. Kun esimerkiksi avoimen yhtiön ja osakeyhtiön tuloa sekä näiden omistajien yrityksestä saamaa tuloa verotetaan varsin eri tavalla, on selvää, että verotuksella on yritystoiminnassa ja yritysmuotojen valinnassa suuri rooli. (Villa yms. 2007)

Yritysmuodon valinta on siis tehtävä aina tapauskohtaisesti ja vaihtoehtoja punnitessa kannattaa ottaa huomioon se seikka, että eri yritysmuotoja verotetaan hyvin eritavalla. Patentti- ja rekisterihallituksen tietojen mukaan kaupparekisteriin, joka on heidän ylläpitämänsä, kirjataan joka vuosi 30 000 aloittavaa yritystä (PRH, 3013). Näistä kaikista aloittavista yrityksistä valtaosa on nykypäivänä yksityisiä elinkeinonharjoittajia ja osakeyhtiöitä. Aloitettaessa yritystoimintaa, on valittava itselle sopivin yritysmuoto viidestä eri vaihtoehdosta ja nämä ovat; osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi) sekä osuuskunta, jota en tule käsittelemään tässä työssäni. Yksilöurheilijan yhtiöittämisessä toiminimi, kommandiittiyhtiö sekä osakeyhtiö ovat ehkä varteenotettavimmat vaihtoehdot (Yrityksen perustajan opas 2011). Yritysmuotojen erityiskysymyksiä on järkevää selvittää ammattilaisen kanssa, sillä yritysmuodon valintaan vaikuttavia seikkoja on paljon muitakin kun vain verotukselliset asiat. Myös perustajien lukumäärä on merkittävä huomio, koska avoin ja kommandiittiyhtiö vaativat aina vähintään kaksi henkilöä. Osuuskunnan perustaminen vähintään kolme ja osakeyhtiön ja toiminimen voi perustaa myös yksin.

Osakeyhtiö

Osakeyhtiön perustaminen käsittää pääpiirteissään neljä vaihetta. Ne ovat perustamissopimuksen laatiminen, osakkeiden merkitseminen, osakkeiden maksaminen sekä yhtiön rekisteröiminen kaupparekisteriin. Osakeyhtiö syntyy, kun yhtiö on rekisteröity (OYL 2:9). Perustamissopimuksessa yhtiön osakkeenomistajiksi tulevat sopivat muun muassa yrityksen organisoimisesta osakeyhtiöksi, osakkeiden jakautumisesta osakkeenomistajien välillä, yhtiön hallintoelinten nimittämisestä sekä muista osakeyhtiölain säännösten ohella yhtiöön sovellettavista määräyksistä. Osakeyhtiölain mukaan osakeyhtiön perustamiseksi on laadittava kirjallinen perustamissopimus, jonka kaikki osakkeenomistajat allekirjoittavat. Kaupparekisteriin on merkittävä yhtiön osakkeiden ja osakepääoman määrä. Osakkeita on oltava vähintään yksi ja osakepääoman oltava vähintään laissa säädetyn vähimmäispääoman suuruinen: yksityisessä yhtiössä 2 500 euroa ja julkisessa yhtiössä 80 000 euroa. Perustamissopimuksessa on yksilöitävä

kaikki osakkeenomistajat. Yhtiö on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoituksesta. (Villa, 2013)

Henkilöyhtiöt

Henkilöyhtiötä perustettaessa tehdään yhtiösopimus, jossa yhtiömiehet ovat sopineet keskenään millaista taloudellista tavoitetta kohden he elinkeinotoimintaa harjoittavat ja sopivat yhdessä toimintansa pelisäännöistä. Yhtiösopimukselle ei ole asetettu minkäänlaisia muoto- eikä sisältövaatimuksia, joten yhtiö voi syntyä jopa vahingossa tai yhtiömiesten tietämättä. Nykyisin kuitenkin Kaupparekisteri vaatii, että henkilöyhtiötä rekisteröitäessä on toimitettava kirjallinen sopimus, jossa on ilmentävä ainakin yhtiömiesten nimet sekä yhtiömuoto (Immonen, 2002).

Yhtiösopimuksissa on tiettyjä sääntöjä joista ei voida poiketa ja AKL säätelee nämä. Joitakin näistä säädöksistä voidaan kuitenkin kiertää osakassopimuksen laatimisella ja tähän sopimukseen voidaan liittää näitä kiellettyjä ehtoja. Tässä tapauksessa näillä ehdoilla ei ole oikeudellista sitovuutta eikä sopimuksen rikkominen vaikuta sinällään yhtiön toimintaan, mutta sopimukseen saa liitettyä muun muassa sopimussakkoja. Mikäli halutaan määrittää tarkemmin yhtiömiesten suhteita, oikeuksia ja velvollisuuksia, yhtiösopimuksen muuttaminen onnistuu toki samoilla edellytyksillä kuten muidenkin sopimusten. Kaikki muutokset vaatii yhtiömiesten yksimielisen päätöksen ellei jotain muuta ole yhtiösopimuksessa sovittu. Mikäli mitään muuta ei ole sovittu, ei osakeyhtiön yhtiökokousta vastaavaa määräenemmistöön pohjautuvaa muutosmenettelyä ole. Huomionarvoinen seikka on, että vaikka sopimus tulee ilmoittaa kaupparekisteriin, voidaan silti lisäehtoja asettaa suullisesti ja kirjallisesti (Heikniemi, 2013).

Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Toiminimen perustamiseen ei tarvita erillistä perustamisasiakirjaa, pelkkä ilmoitus kaupparekisteriin riittää. Perusilmoitus kaupparekisteriin tehdään Patentti- ja rekisterihallituksesta, maistraatista tai paikallisesta rekisteritoimistosta saatavalla lomakkeella. Ilmoitukset voi myös tulostaa Patentti- ja rekisterihallituksen sivuilta. Ilmoituksesta tulee suorittaa Patentti- ja rekisterihallituksen tilille etukäteen käsittelymaksu.

Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön ero

Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömuotojen ero perustuu äänettömän yhtiömiehen vastuun sisällön määrittämiseen, äänettömän yhtiömiehen asemaan ja vastuun sisältöön. Avoimessa yhtiössä yhtiömiehet vastaavat yhtiön velvoitteista kuin omistaan. Kommandiittiyhtiössä äänetön yhtiömies ei vastaa yhtiön velvoitteista kuin omasta velastaan, vaan hänen vastuunsa rajoittuu yhtiöön sijoitettuun pääomapanokseen. Kommandiittiyhtiön konkurssissa äänetön yhtiömies menettää yhtiöön sijoittamansa panoksen, mutta hän ei joudu henkilökohtaiseen vastuuseen yhtiön veloista, kuten kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies. Kommandiittiyhtiö eroaa avoimesta yhtiöstä siinä, että kommandiittiyhtiössä tulee olla ainakin yksi vastuunalainen yhtiömies ja yksi äänetön yhtiömies. Muuta eroa kuin yhtiömiehen aseman osalta yhtiömuodoilla ei ole. Yhtiön tarkoitus ja toimiala ovat samat kuin avoimessa yhtiössä. (Villa, 2013)

Avoim yhtiö kommandiittiyhtiöksi

Avoim yhtiö muuttuu kommandiittiyhtiöksi siten, että yhtiöön otetaan mukaan uusi äänetön yhtiömies. Muutos on mahdollista suorittaa myös siten, että yhden tai useamman yhtiömiehen asema vastuunalaisena yhtiömiehenä muutetaan äänettömäksi yhtiömieheksi rajoittamalla hänen velkavastuutaan yhtiön veloista ja muista sitoumuksista yhtiöön sijoitettuun omaisuuspanoksen määrään. Kommandiittiyhtiö muutetaan avoimeksi yhtiöksi siten, että äänetön yhtiömies otetaan vastuunalaiseksi yhtiömieheksi eikä yhtiöön jää muita äänettämiä yhtiömiehiä. Muutokset edellyttävät yhtiösopimuksen muuttamista ja yhtiömiesten yksimielisyyttä, ellei yhtiösopimuksessa ole muuta sovittu. (Nettilaki, 2013).

Henkilöyhtiö osakeyhtiöksi

Avoimen yhtiön taikka kommandiittiyhtiön muutos osakeyhtiöksi onnistuu muuttamatta yhtiön identiteettiä. Muutospäätös tulee kuitenkin tehdä samassa järjestyksessä kun yhtiösopimuksen muuttaminen ja tässä yhteydessä hyväksytään myös osakeyhtiölain mukainen yhtiöjärjestys ja siitä laadittava asiakirja jossa näkyy yhtiöjärjestys sekä osakkeenomistajien nimet, yhteystiedot sekä osakemäärä. Siinä vaiheessa kun yhtiömuotoa ollaan vaihtamassa osakeyhtiöksi, ei mukaan voida ottaa uusia osakkeenomis-

tajia vaan ainoastaan avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiömiehiä. Mikäli yhtiö muutetaan osakeyhtiöksi, ei se muuta aikaisemmin syntyneiden velkavastuiden kohdentumista vastuunalaisille yhtiömiehille (Villa, 2013).

Muuttaessa avointa - tai kommandiittiyhtiötä osakeyhtiöksi, päättyy yhtiön tilikausi ja verovuosi osakeyhtiön kaupparekisterimerkintää edeltävään päivään. Yhtiön tulee tehdä tilinpäätös kyseiseltä ajalta ja annettava samalta ajalta myös veroilmoitus. (Verohallinto, 2010)

2.2.1 Pääoman tarve

Yrityksen toiminta ja toiminnan laajuus määrittelee pääoman tarpeen ja toiminimi on yleensä oikea vaihtoehto siinä vaiheessa kun pääomaa tarvitaan suhteellisen vähän. Mikäli toimintaan sidotaan enemmän pääomaa, tulee yleensä osakeyhtiön perustaminen kysymykseen siinä vaiheessa. Osakeyhtiötä perustettaessa pääomaa tulee olla vähintään 2500 euroa ja tämän summan määrittelee osakeyhtiölaki. Patentti- ja rekisterihallituksen mukaan lähes 80 % osakeyhtiöistä perustetaan juuri tuolla minimipääomalla ja kaikista tarkastelluista osakeyhtiöistä valtaosa toimii alle 10 000 euron osakepääomalla. Kommandiittiyhtiöissä vastuunalaisilta yhtiömiehiltä ei vaadita mitään pääomapanoksia, mutta äänettömien yhtiömiesten tulee tällainen sijoittaa, tosin sen suuruudesta ei ole säädetty mitään vähimmäisvaatimuksia (Yrityksen perustajan opas, 2013).

Henkilöyhtiöissä yhtiömiehet sijoittavat yhtiöön pääomapanokset ja tästä syntyy yhtiön oma pääoma. Omaa pääomaa voi lisätä yhtiöpanoksilla tai voittoa tuottavien kausien seurauksena mikäli voitto jätetään nostamatta. Jos yhtiölle tulee tappiollisia vuosia, voi oma pääoma myös pienentyä tästä syystä tai yhtiömiehet voivat myös vähentää yhtiöpanoksiaan. Yhtiömiehet voivat nostaa varoja yksityisottoina ja tämä omalta osaltaan pienentää myös omaa pääomaa. Yhtiömies voi lunastaa oman voittoosuutensa heti sen jälkeen kun tilinpäätös on laadittu, mikäli hänen osuuttaan ei tarvita sovitun yhtiöpanoksen vajauksen täyttämistä varten, mutta vastaavasti tappio-osuudet vähennetään panoksista. Koska yhtiömiehet ovat vastuussa henkilökohtaisesti yhtiön varoista, voivat he nostaa yhtiön varoja käyttöönsä ja tehdä yksityisottoja. Tätä ei ole rajoitettu juurikaan oikeudellisin perustein, mutta yhtiömiehet voi sopia keskenään pääomapanoksen ja pääoman nostamisesta (Immonen, 2002).

Yhtiöpanoksen määrä ei välttämättä mitenkään osoita vastuunalaisen yhtiömiehen yhtiöosuuden suuruutta, vaan yhtiömiehen osuus avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä määräytyy sen mukaan, miten siitä on yhtiömiesten välillä sovittu. Sitä vastoin äänettömän yhtiömiehen kohdalla yhtiöpanos on yhtiöosuuden keskeisin elementti. Yhtiömiehellä avoimessa yhtiössä ja vastuunalaisella yhtiömiehellä kommandiittiyhtiössä ei ole velvollisuutta asettaa yhtiöpanosta, mutta äänettömän yhtiömiehen tulee asettaa kommandiittiyhtiössä yhtiöpanos. Joku henkilöyhtiön osakas voi esimerkiksi osallistua yhtiön toimintaan antamalla työ- ja omaisuuspanosta yhtiön käyttöön asettumalla yhtiömiehen asemaan ja ottamalla henkilökohtaisen velkavastuun riskin yhtiön sitoumuksista. Käytännössä myös vastuunalaisen yhtiömiesten yhtiöpanoksista sovitaan yhtiösopimuksessa, koska henkilöyhtiön muotoon organisoitu yritys tarvitsee varoja yritystoimintansa harjoittamiseen siinä missä osakeyhtiökin. Panoksen määrä ja laatu ja sen maksuajankohta on laissa jätetty yhtiömiesten sopimisen varaan. Koska avoimen yhtiön yhtiömiehen ja kommandiittiyhtiön vastuunalaisen yhtiömiehen yhtiöpanoksesta sovitaan yhtiösopimuksessa, ei hänellä ole velvollisuutta eikä myöskään oikeutta lisätä yhtiöpanosta vastoin yhtiösopimusta ilman toisten yhtiömiesten suostumusta, vaikka yhtiön toiminta olisikin tappiollista. (Villa, 2013)

2.2.2 Vastuu ja yritysriski

Avoimen yhtiön yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista ja veloista. Tätä piirrettä voidaan pitää avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön keskeisenä piirteenä (Villa, 2013). Yksityisenä elinkeinonharjoittajana yrittäjä vastaa yritystoiminnan velvoitteista kaikella omaisuudellaan ja kommandiittiyhtiön vastuunalaisilla sekä avoimen yhtiön yhtiömiehillä on yhtäläinen vastuu. Äänettömillä yhtiömiehillä kommandiittiyhtiössä ei ole vastuuta muusta kuin sijoittamastaan pääomapanoksesta. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

Velkavastuun rajattomuudella voidaan myös perustella avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiesten laajaa sopimisvapautta. Osakkaiden velkavastuun johdosta yhtiön luottokelpoisuus on sidoksissa yhtiön osakkaiden taloudelliseen asemaan. Rajattoman velkavastuun olemassaolo on tehnyt mahdolliseksi avoimen yhtiön ja sen yhtiömiesten väliset joustavat varallisuussuhteet, yhtiömieskeskeisen hallintorakenteen, toimimisen ilman pääoman vähimmäis- tai pysyvyysvaatimuksia, sääntelyn ke-

veyden sekä yhtiösuhteen korostetusti sopimusvaraisen luonteen. AKL 1:1:n mukaan kukin vastuunalainen yhtiömies vastaa yhtiön velvoitteista niiden täyteen määrän niin kuin omasta velastaan. Kunkin vastuunalaisen yhtiömiehen velkavastuu yhtiön velvoitteista on samanlaista. (Villa, 2013)

Avoimen yhtiön yhtiömiehellä on rajaton vastuu yhtiön velasta. Tältä velkavastuulta voi vältyä esimerkiksi harjoittamalla toimintaa osakeyhtiömuodossa. Yhtiömiehen henkilökohtaista velkavastuuta koskevin osin voidaan kommandiittiyhtiötä pitää avoimen yhtiön ja osakeyhtiön välimuotona sillä vastuunalaisen yhtiömiehen vastuu on yhtä rajaton kuin avoimen yhtiön osakkaan, kun taas äänettömän yhtiömiehen vastuu rajoittuu hänen yhtiön sijoittamaansa panokseen. Kommandiittiyhtiömuoto soveltuu sanotun vuoksi tilanteisiin, joissa tietyt yhtiömiehet ovat valmiita kantamaan toiminnasta täyden vastuun muiden kiinnostuksen rajoittuessa pääomapanoksen sijoittamiseen yhtiöön. Vaikka osakeyhtiö näyttääkin velkavastuuta koskevien säännösten vuoksi yhtiömiesten kannalta paljon avointa yhtiötä tai kommandiittiyhtiötä edullisemmalta vaihtoehdolta, ovat erot yhtiömuotojen välillä tässä suhteessa käytännössä usein pienempiä silloin kun kyseessä on pienyhtiö. Myönnettäessä suurempaa luottoa pienelle osakeyhtiölle edellyttävät luotonantajat usein, että yhtiön osakkeenomistajat tai ainakin suurimmat heistä sitoutuvat henkilökohtaisesti takaamaan lainan. Tällä tavoin saattavat myös osakeyhtiön osakkaat joutua vastuuseen yhtiön veloista ainakin suhteessa pankkeihin ja muihin rahoituslaitoksiin. (Wilhelmsson, Jääskeläinen, 2001.)

Esimerkiksi avoimessa yhtiössä kaikki yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiössä kaikki vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat henkilökohtaisesti yhtiön sitoumuksista. Osakeyhtiössä yhtenä joustavana periaatteena on osakkeenomistajan rajattu vastuu, jonka mukaan osakkeenomistajat eivät vastaa yhtiön sitoumuksista tai velvoitteista yhtiöoikeudellisesti muulla kuin yhtiöön osakkeen muodossa tai muuten pääomasijoituksena sijoittamallaan pääomalla. (Villa, 2013.)

2.2.3 Voitonjako

Toimiessaan *yksityisenä elinkeinonharjoittajana* yrittäjä saa kaiken tuoton yritystoiminnasta itselleen, mutta vastaavasti hän joutuu vastaamaan itse myös koituneista tappioista eikä toiminimellä toimittaessa ole mahdollista nostaa itselleen tai puolisol-

leen palkkaa verotuksellisista syistä. Henkilöyhtiöissä yhtiösopimukseen kirjataan perusteet voiton ja tappion jakamisesta ja osakeyhtiössä voitot ja tappiot ovat yrityksen vastuulla, mutta osingonmaksu osakkeenomistajille on toki mahdollista. Myös palkanmaksu on osakeyhtiöissä mahdollista. Osuuskunnissa voiton tuottaminen ole tarkoituksena vaan palveluiden tarjoaminen. Voittoa on mahdollista jakaa osuuskunnan jäsenille sääntömääräyksen perusteella ja voitonjako voidaan suorittaa esimerkiksi ylijäämän palautuksena (Yrityksen perustajan opas, 2013).

Avoimen yhtiön tarkoitus on yleensä yhtiön toimialan mukaista liiketoimintaa harjoittamalla tavoitella voittoa jaettavaksi yhtiömiehille. Avoimen yhtiön keskeisiä kysymyksiä on, miten liiketoiminnasta kertyneen voiton jakaminen saadaan sovitettua oikeudenmukaisesti yhtiömiesten työ- ja pääomapanoksille, koska jaettava voitto syntyy työ- ja pääomapanosten yhteisvaikutuksesta sekä yhtiömiesten yrittäjyydestä. Tilinpäätöksen laatiminen on keskeisessä roolissa yhtiömiehen voitto-osuuden määrän määrittämisessä, voitto-osuuden nostamisajankohdan määrittämisessä sekä luonnollisesti myös tappion kohdentamisessa. Voitto-osuuden nostaminen edellyttää tilinpäätöksen laatimista. (Villa, 2013)

Henkilöyhtiön voitonjako ei ole ihan niin yksinkertaista vaan hyvin monivaiheinen prosessi ja yrityksen voittona nähdään se tuottojen summa, joka on jäljellä kulujen vähentämisen jälkeen. Jos kulujen jälkeen jää viivan alle vielä voittoa, voidaan se jakaa kaikille yhtiömiehille. Voittovarot voidaan jakaa vaikka yrityksellä olisikin ollut useita tappiollisia vuosia, sillä henkilöyhtiöllä ei ole osakeyhtiön kaltaista rajoitusta voittovarojen todellisesta olemassaolosta. Mikäli on kyseessä kommandiittiyhtiö, ovat äänettömät yhtiömiehet aina etusijalla. Yhtiömiesten suorittamille panoksille maksetaan aina ensimmäisenä korkolain mukainen korko. Mikäli voittoa on vielä jäljellä sen jälkeen kun äänettömille yhtiömiehille on maksettu sijoituskorot tai mikäli kyseessä on avoin yhtiö, tulee vastuunalaisille yhtiömiehille suorittaa vastaavat korot. Jos tämän jälkeen jää vielä voittorahoja, tulee ne jakaa tasan vastuullisille yhtiömiehille. Jos voiton sijaan onkin tappiota jaettavaksi, ei huomioida äänettömiä yhtiömiehiä lainkaan vaan tappio jaetaan ainoastaan vastuullisille yhtiömiehille. Ensisijaisesti tappio-osuus pienentää yhtiöpanosta ja AKL:n säännösten mukaan voitto-osuus tappiollistenkin vuosien jälkeen tulee käyttää omaisuuspanoksen saattamiseen alkuperäiselle tasolle (Heikniemi, 2003).

Henkilöyhtiössä yhtiön tulos jaetaan tulona verotettavaksi suoran osakasverotuksen mukaan eli niiden osuuksien perusteella jotka heillä on henkilöyhtiön tuloon. Yhtiösopimuksessa on määrätty voitto-osuudet ja jako suoritetaan niiden perusteella. Henkilöyhtiössä voidaan yhtiömiehille maksaa myös palkkaa heidän tekemästään työstä eikä henkilöyhtiössä ole velkojien kannalta olennaista merkitystä sillä, paljonko yhtiöön on sijoitettu pääomaa vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtaisen velkavastuun johdosta. Sijoitetun pääoman merkitystä velkojan saamisten suojana heikentää myös se, että vastuunalaiset yhtiömiehet voivat milloin vain nostaa ja jakaa keskenään yhtiön varat. Voiton jakamiseen riittää, että yhtiön tilikausi, jolta voittoa jaetaan, on ollut voitollinen. Jos yhtiön toiminta on kannattamatonta ja tilinpäätös osoittaa tappiota, tulee se AKL:n olettamussäännöksen mukaan jakaa yhtiömiehille osuuksien suhteessa ja vähentää yhtiömiesten panoksista. Tämä ei ole kuitenkaan pakollista ja yhtiömiehet voivat sopia toisin. He voivat sopia, että tappio jätetään yhtiön kirjanpidossa jakamattomana voitto- ja tappioutilille tai että yhtiömiehet osallistuvat tappion jakamiseen yhtiösopimuksessa sopimallaan tavalla. Voiton ja tappion jakamisen sopiminen onkin yhtiömiesten välisen yhtiösuhteen olennaisia osia. AKL:n mallisäännökset eivät välttämättä sovi kaikkiin yhtiöihin, minkä johdosta yhtiömiehet ottavat yhtiösopimukseen määräyksiä voiton tai tappion jakamisesta. (Villa, 2013)

Osakeyhtiön varojen jakaminen on tarkoin säänneltyä. Sääntely perustuu osakeyhtiön pääomayhtiö luonteeseen sekä oman ja vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten väliseen maksunsaantijärjestykseen (Villa, 2013). Tämä tarkoittaa sitä, että osakkeenomistajille voidaan maksaa osinkoa vain, jos velkojien vaateet on tullut tyydytetyiksi. Osakeyhtiölaissa säädetään varojen jakamisesta yleisesti sekä osinkona ja varojen jakamisena vapaan oman pääoman rahastosta, osakepääoman alentamisesta ja yhtiön omista osakkeista.

Osakeyhtiöstä voidaan jakaa varoja osakkeenomistajille laillisesti seuraavilla tavoilla:

1. Voitonjaolla eli osinkona ja varojen jakamisella vapaan omaan pääoman rahastosta
2. Osakepääoman alentamisella
3. Omien osakkeiden hankkimisella ja lunastamisella
4. Yhtiön purkamisella ja rekisteristä poistamisella

Kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella yhtiön vapaata omaa pääomaa voidaan jakaa myös muulla tavalla. Osakkeenomistajat voivat tehdä yksimielisen päätöksen

oman pääoman jakamisesta, muussa kun osakeomistuksiansa suhteessa. Osakeyhtiön toiminnan pääasiallinen tarkoitus on aina tuottaa voittoa osakkeenomistajille, mutta mikäli näin ei jostain syystä ole, tulee tästä mainita erikseen yhtiöjärjestyksessä. Tässä tapauksessa yhtiöjärjestyksessä on omassa pykälässään määriteltävä oman pääoman käyttö vastaavissa tilanteissa (Villa yms. 2007).

2.3 Muita yritysmuodon valintaan vaikuttavia seikkoja

Osakeyhtiön toiminnan tarkoitus on voiton tuottaminen osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin (OYL 1:5). Osakeyhtiölaissa ei sinänsä tarkemmin määritetä, mitä OYL 1:5:n säännöksen voiton tuottamisella osakkeenomistajalle tarkoitetaan. Voiton tuottamisella osakkeenomistajalle ei esimerkiksi tarkoiteta johdon velvoitetta saada aikaan mahdollisimman paljon voitonjakokelpoisia varoja mahdollisimman pikaisesti vaan tätä prosessia tarkastellaan pidemmällä aikavälillä. Perusteissa korostetaan investointien roolia keinona parantaa yhtiön voitontuottamiskykyä. Määrittelemällä osakeyhtiön toiminnan tarkoitus voiton tuottamiseksi osakkeenomistajille vastataan kysymykseen, mitä osakeyhtiön toiminnassa on tavoiteltava. Eräs osakeyhtiön keskeisimpiä tunnusmerkkejä ja yleisiä periaatteita on osakkeenomistajien rajoitettu vastuu yhtiön velvoitteista, joista on säädetty OYL 1:2.2:ssa. Tämä merkitsee sitä, ettei yhtiön velkoja, muu sopimuskumppani tai kukaan muukaan voi vaatia yhtiön osakkeenomistajalta yhtiön velvoitteen tai sitoumuksen täyttämistä (vrt. Henkilöyhtiö). Puhuttaessa rajoitetusta vastuusta tarkoitetaan yleensä juuri osakkeenomistajien rajoitetusta vastuusta yhtiön sitoumuksista osakeyhtiön perustunnusmerkkinä. Yhtiöjärjestykseen voidaan kuitenkin ottaa määräyksiä, joiden perusteella osakkeenomistajan on suoritettava erityisiä maksuja yhtiölle. Rajoitetun vastuun perusteella yritystä voidaan hallinnoida tehokkaasti tekemällä enemmistöpäätöksiä. Jos osakkaan vastuu olisi rajoittamatonta, muun kuin yksimielisen päätöksen tekeminen voisi olla vaikeaa. (Villa, 2013)

Avoin yhtiö on joustavan osakashallintansa vuoksi sopiva toimintaan, jossa on mukana pienehkö määrä henkilöitä ja jossa ei jouduta ottamaan suuria vastuita. Rajoittamattoman henkilökohtaisen vastuun vuoksi osakkaiden tulisi voida luottaa toisiinsa. Tämä on välttämätöntä, koska avoimessa yhtiössä päätöksiin vaaditaan, ellei muunlaista päätösmekanismia ole sovittu, osakkaiden yksimielisyys. Avoin yhtiö on sen vuoksi

altis ongelmille, jos osakkaiden välit jostain syystä tulehtuvat. Yleisimmin avoin yhtiö on valittu yritysmuodoksi perheyhtiöissä. (Immonen, 2002)

Avoimen yhtiön yhtenä tunnusmerkkinä on, että joko kaksi tai useampi henkilö harjoittaa yhdessä sopimukseen perustuen elinkeinotoimintaa ja tarkoituksena tuottaa taloudellista hyötyä. Avoimen yhtiön yhtiömiesten ja kommandiittiyhtiön vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtaisen vastuun johdosta henkilöyhtiölle ei ole ollut tarvetta asettaa osakeyhtiölle tunnusomaisia pääoman vähimmäisvaatimuksia eikä pääoman pysyvyyttä ja velkojen suojaa koskevaa sääntelyä. Muun muassa tästä syystä avoimessa yhtiössä ja kommandiittiyhtiössä ei myöskään ole varojen nostamista koskevia rajoituksia. Vastuunalaiset yhtiömiehet voivat milloin tahansa siirtää yhtiön varallisuuden itselleen asettamatta yhtiötä selvitystilaan taikka maksamatta yhtiön velkoja. Henkilökohtaisen velkavastuun johdosta he ovat edelleen vastuussa yhtiön velkojille yhtiön velkojen sopimuksen mukaisesta suorittamisesta. Varojen siirtäminen yhtiöstä yhtiömiehille ei myöskään aiheuta veroseuraamuksia, koska henkilöyhtiö ei ole itsenäinen verosubjekti. (Villa yms. 2007)

Yksityisliikettä voidaan pitää yritystoiminnan yksinkertaisimpana oikeudellisena muotona. Yksityisliikkeessä käytettävä omaisuus on yrittäjän välittömässä omistuksessa. Liikkeenomistaja tekee omissa nimissään liikettä koskevat oikeustoimet. Yksityinen elinkeinonharjoittaja on liiketoiminnastaan kirjanpitovelvollinen. Yrittäjän yksityistaloudessa ja yritystoiminnassa käytettävää omaisuutta ei erotella niiden kirjanpidollisesta erillisyydestä huolimatta ja näin toimitaan myös ammattinharjoittajien kohdalla. Yrittäjä vastaa itse omaisuudellaan kaikista yritystoiminnasta syntyvistä velvoitteista. Vastaavasti myös liikevarallisuus vastaa ammatinharjoittajan omien yksityisten velkojen ja velvollisuuksien täyttämistä. Mitään erillistä lakia ei ole kuitenkaan määritetty yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimimisesta ja toiminnan yleisiä edellytyksiä on säädetty elinkeinolaissa (Villa, 2013).

Toiminnan joustavuus

Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiessaan yrittäjä on vastuussa itse tekemistään päätöksistä ja ratkaisuista ja vastaa niistä omalla kustannuksellaan. Henkilöyhtiöissä vastuu on jakautunut vastuunalaisille yhtiömiehille ja henkilöyhtiöissä, osuuskunnassa ja osakeyhtiöissä on mahdollista palkata myös toimitusjohtaja hoitamaan yrityksen

hallinnollista puolta. Osakeyhtiöissä vastuu päätöksenteosta on jaettu yhtiökokouksen, toimitusjohtajan ja hallituksen kesken tapauksesta riippuen. Osakeyhtiön toimintaan liittyy paljon lakisääteistä ja pakollista hallintoa jotka vievät paljon aikaa ja henkilöyhtiöissä ja toiminimellä toimittaessa toiminta on paljon joustavampaa. Osuuskunnan vastuut jakautuvat samaan tapaan kun osakeyhtiöissä. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

Toiminnan jatkuvuus

Toiminimi on yritystoiminnan jatkuvuutta ajatellessa hankalin vaihtoehto, sillä esimerkiksi elinkeinonharjoittajan äkillinen menehtyminen aiheuttaa suuria ongelmia, mutta tämäkin ongelma on ratkaistavissa hyvissä ajoin suunnitellulla sukupolvenvaihdoksella. Henkilöyhtiöissä yhtiömiesten yhteisellä sopimuksella voidaan jonkun yhtiömiehen osuus antaa eteenpäin, mutta tästä täytyy olla maininta yhtiösopimuksessa tai yhtiömiesten yksimielinen päätös. Osakeyhtiössä osakas voi myydä osakkeensa eteenpäin vaikuttamatta yrityksen olemassaoloon. Mikäli yritystoimintaa ollaan laajentamassa tulevaisuudessa, kannattaa perustamisvaiheessa selvittää kuinka on mahdollista vaihtaa yritysmuodosta toiseen. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

2.4 Eri yritysmuotojen verotus

Eri yritysmuotojen verokohtelu on erilaista ja tästä syystä verotusasioihin kannattaa kiinnittää huomioita yritysmuodon valinnassa. Toiminimen tulos saadaan vähentämällä elinkeinoverolain mukaisesti tulosta ensin sen hankinnasta kertyneet kulut. Tästä tuleva tulos verotetaan ansio- ja pääomatuloina. Henkilöyhtiössä yhtiön tulos jaetaan tulona verotettavaksi suoran osakasverotuksen mukaan eli niiden osuuksien perusteella jotka heillä on henkilöyhtiön tuloon. Tämä jako perustuu yhtiösopimuksissa määriteltyihin voitto-osuuksiin. Osakeyhtiötä verotetaan yhteisöverokannan mukaan sen ollessa itsenäinen verovelvollinen ja tulo verotetaan osakeyhtiön tulona eikä sinänsä vaikuta yksittäisen osakkaan verotukseen (Suomen Yrittäjät, 2014).

Yrityksen verotus perustuu meno-tulo-teoriaan, mikä tarkoittaa, että yrityksen tulos tulee sen menojen ja tulojen erotuksesta. Menot tulevat tuotannontekijöistä ja tulot myynnistä. Kyseiset myynnin muodossa realisoituneet tulot ovat verotettavaa tuloa. (Niskakangas 2005, 75.) Suurimmat erot yritysmuotojen verotuksessa elinkeinovero-

lain mukaisesti muotoutuu tuloksen jakamisesta verotettavaksi yrittäjien välillä (Myrsky & Ossa 2008, 123). Tuloverotuksessa eri yritysmuotojen välillä on eroja ja verorasitusta vertailtaessa on otettava huomioon sekä yrityksen verot että verot, jotka määrätään omistajayrittäjälle yrittäjätulosta. Elinkeinotulon verottamisesta annettu laki (EVL) sisältää säännökset siitä, kuinka elinkeinotoiminnan veronalainen tulos lasketaan. EVL:ssä on vain harvoja säännöksiä, jotka koskevat ainoastaan joitakin yritysmuotoja (esim. toimintavaraus ja käyttöomaisuusosakkeiden luovutusvoitot ja -tappiot). EVL rakentuu laajalle tulokäsitelteelle. Toisin sanottuna elinkeinonharjoittajalle on veronalaista tuloa kaikki rahana tai rahanarvoisena etuutena saadut tuotot, lukuun ottamatta joitain poikkeuksia. Menokäsite on yhtä laaja ja näin ollen kaikki tulon hankkimisesta aiheutuneet kulut ovat pääosin vähennyskelpoisia.

Toisin sanoen elinkeinonharjoittajan rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot ovat eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta veronalaista tuloa. Vastaavasti menokäsite on laaja, eli lähes kaikki tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä aiheutuneet menot ovat vähennyskelpoisia menoja. Vähentämällä veronalaisista tuloista tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet kulut, saadaan elinkeinotoiminnan tulos. Yritysmuotojen erilainen verokohtelu johtuu pääasiassa tuloverolain (TVL) yrittäjätuloa ja voitonjakoa koskevista säännöksistä. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

Varojen nostaminen

Yritysmuodoissa on eri vaihtoehtoja varojen nostamiselle ja on niin yrittäjän kuin yrityksenkin etu löytää verotuksellisesti kevein vaihtoehto. Asiaa sovelletaan laskemalla yrityksen tuloksen ja sen varallisuuteen perustuen paras vaihtoehto tai tapa. Asiaan ei ole suoraa kaavaa, mutta oman yrityksen tunnuslukuja tutkimalla ja yksinkertaisilla laskutoimituksilla voi pyrkiä muuttamaan toimintatapaansa tai jopa yritysmuotoa tulevaisuudessa. Varat kulkeutuvat yrityksen omistajalle eri tavoin eri yritysmuodoissa. Täytyy ottaa huomioon yritysmuodolle ominaiset piirteet verotuksessa, kuten pääomatulo-osuus, osinko ja mahdolliset palkat. Kyseisiä seikkoja tutkitaan myös mahdollisuuksina yrittäjän olemassa olevassa yritysmuodossa. Henkilöyhtiöissä pääomatulo-osuus on 20 %, mutta niissä on mahdollista kasvattaa ansiotulo-osuutta nostamalla palkkaa (Kukkonen & Walden 2010, 31).

2.4.1 Verokohtelun eroavaisuudet

Yritysmuodon valinta on verotuksen näkökulmasta tärkeä ratkaisu. Käytännössä ei ole mahdollista yleisesti sanoa, mikä yritysmuoto on verotuksellisesti kannattavin. Parasta yritysmuotoa voidaan etsiä erilaisin laskelmin. Vaikeuksia näiden laskelmien tekoon tuo paitsi yrityksen tulevan toiminnan ennustaminen myös verolainsäädännön nopea muuttuminen. Mikäli olosuhteet muuttuvat, voidaan harkita myös yritysmuodon muuttamista. Verotus on vain yksi tekijä, joka vaikuttaa yritysmuodon valintaan. Monet muut seikat saattavat olla paljon painavampia.

Yrityksen ja sen omistajien verokohtelu vaihtelee yritysmuodoittain. Yrityksellä voi olla eri tulolähteitä, joita verotetaan eri tavoin. Yritystä voidaan verottaa elinkeinoverolain ja tuloverolain mukaan. (Kukkonen & Walden 2010, 25 - 26) Yritysten verokohtelua säätelee elinkeinoverolaki, joka on vahvasti sitoutunut kirjanpitolakiin. Osakeyhtiötä verotetaan yhteisönä, jolle on asetettu vero yrityksen tuloksesta itselleen. Avoin- ja kommandiittiyhtiöitä eli henkilöyhtiöitä kutsutaan verotuksessa elinkeinoyhtymiksi, ja niiden tulos verotetaan sen omistajien tulona, kun taas yksityisen elinkeinonharjoittajan tulo verotetaan liikkeenharjoittajan tulona. (Kukkonen & Walden 2010)

Elinkeinotoiminnan tulos

Elinkeinotoiminnan tulos saadaan laskettua, kun toiminnan tuloista miinustetaan kaikki kulut. Aiempien vuosien tappion vähentämisen jälkeen saadaan lopputulokseksi jaettava yritystulo. Yritystulo jaetaan taas yrittäjälle pääoma- ja ansiotuloksi. Alle vuoden kestäneessä yritystoiminnassa lasketaan pääomatulo-osuus kyseisen vuoden nettovarallisuuden perusteella ja halutessaan yrittäjä voi pyytää pääomatulo-osuudekseen ainoastaan 10 tai 0 prosenttia nettovarallisuudestaan. Kyseinen vaatimus on tehtävä ennen kuin verotus on päättynyt. Pääomatulon vero-osuuden veroprosentti on 30, mutta yli 40 000 euron menevää osuutta verotetaan 32 prosentilla. Jaettavaksi tulleesta yritystulosta vähennetään ensin pääomatulo ja siitä jäljelle jäävä osuus on ansiotuloa ja nämä tulo lisätään muihin tuloihin, kuten esimerkiksi palkkoihin. Ansio-
tulojen verotus on Suomessa progressiivista (Verohallinto 2.1.204).

Ansiotuloista menee progressiivinen valtionvero, jolloin tulojen kasvaessa veroprosentti nousee. Ansiotuloista menee lisäksi suhteellinen kunnallisvero sekä sairaanhoito- ja päivärahamaksu. Yrittäjien eläkelain (YEL) mukaan vakuutetun yrittäjän osalta sairaanhoito- ja päivärahamaksu lasketaan kuitenkin eläkevakuutuksen työtulon eikä yritystoiminnan ansiotulon mukaan. Verot ja maksut voivat nousta yhteensä yli 50 %:iin. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

2.4.2 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiö on itsenäinen verovelvollinen ja sen tuottama voitto katsotaan sen vuoksi yhtiön tuloksi eikä se silloin vaikuta osakkaiden henkilökohtaiseen verotukseen. Joissakin erityistilanteissa yhtiölle laskutettu tulo saatetaan kuitenkin katsoa osakkaan henkilökohtaiseksi tuloksi. Osakeyhtiön ollessa kysymyksessä yhtiön tuloon sovelletaan yhtenäistä 20%:n yhteisöverokantaa ja tuloa ei siis jaeta pääoma- ja ansiotuloksi. Tämä yhteisövero sisältää valtionveron sekä kunnallis- ja kirkollisveron. Osakeyhtiö voi maksaa osakkailleen palkkaa tehdystä työstä (Yrityksen perustajan opas, 2013). Osakeyhtiö on pääomayhtiö. Monet sen säännöksistä määrittävät pääoman tulemistä yhtiöön, sen pysymistä yhtiössä ja sen jakamista yhtiöstä. Osakeyhtiön pääoman pysyvyyttä määrittävien säännösten tarkoituksena on korvata osakkeenomistajan vastuun rajoittumista osakkeesta yhtiölle maksettuun määrään riippumatta siitä, millä tavalla osakkeenomistaja on tullut yhtiön antaman osakkeenomistajaksi. (Villa, 2013)

Osakeyhtiön voitto-osuuden verotus on osaksi kahdenkertaista, koska ensin yhtiön jakamasta voitosta yhtiö joutuu maksamaan veron ja tämän jälkeen osakas joutuu maksamaan veron saamastaan osingosta ja nämä osinkotulot jaetaan osakkeenomistajan verotuksessa ansio- ja pääomatuloksi. Osa osinkotuloista voi olla kuitenkin verontonta tuloa. 2014 vuoden alusta lähtien julkisesta osakeyhtiöstä saadusta osingosta on 85 % pääomatuloa jota verotetaan pääomatulona ja 15 % verontonta mikäli osinkotulon saaja on yksityishenkilö. Muun kuin julkisen osakeyhtiön jakama osinko on 25 prosenttisesti veronalaista ja 75 prosenttia verovapaata, kuitenkin siltä osin kun osingon määrä vastaa enintään osakkeiden matemaattiselle arvolle laskettua 8 prosentin vuotuista tuottoa. Jos osingonsaajan verovuonna saamien tällaisten osinkojen yhteismäärä ylittää 150 000 euroa, ylimenevästä osasta on veronalaista pääomatuloa 85 prosenttia ja verovapaata tuloa 15 prosenttia. Jos osinko on yli 8 prosenttia osakkeen matemaat-

tisesta arvosta, ylimenevästä osasta 75 prosenttia on veronalaista ansiotuloa ja 25 prosenttia verovapaata tuloa. (Verohallinto 27.12.2013)

Osakkeen matemaattinen arvo perustuu yhtiön nettovarallisuuteen. Se saadaan jakamalla yhtiön nettovarallisuuden määrä osakkeiden lukumäärällä. Tarkemmat säännökset matemaattisen arvon määrittämisestä samoin kuin osingon jakamisesta pääoma- ja ansiotuloksi ovat tuloverolaissa ja laissa varojen arvostamisesta verotuksessa. Osinkoa jakavan osakeyhtiön ja sen osakkaan kokonaisverorasitukseen vaikuttaa se, katsotaanko yrityksen jakamat osingot verovapaaksi tuloksi ja onko osinko veronalaista pääomatulona vai ansiotulona. Jos osingot ovat saajalleen pääomatuloa, niiden veronalaisesta osuudesta maksetaan 30 %:n pääomatulovero. Jos osinko katsotaan ansiotuloksi, sen veronalaisesta osuudesta maksetaan progressiivisen asteikon mukainen valtionvero sekä kunnallisvero liitännäisineen. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

2.4.3 Henkilöyhtiön verotus

Henkilöyhtiö, eli avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, ei ole eri verovelvollinen, mutta kuitenkin oma itsenäinen laskentayksikkönsä ja sen tuottama tulos tulee vahvistaa EVL:n tuloksenlaskentasäännön mukaan. Yhtiön tuloon kohdistuvat vähennykset kuitenkin saadaan vähentää ainoastaan yhtiön tuloista eikä osakkaiden henkilökohtaisista tuloista. Henkilöyhtiöissä voidaan maksaa osakkaille kohtuullista palkkaa tehdystä työstä ja yhtiön tulo jaetaan osakkaille verotettavaksi. Tulo jaetaan osakkaiden kesken niiden osuuksien mukaan, jotka heillä on yhtiön tuloon ja tämän jaon lähtökohtana on yhtiösopimus. Mikäli yhtiösopimuksessa ei ole mainintaa voiton jakamisesta, käytetään jakoperusteena yleensä yhtiön osakkaiden veroilmoituksessa antamia tietoja. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

Henkilöyhtiön tulos on osakkaiden verotuksessa ansio- ja pääomatuloa ja osakkaiden osuus yrityksen tulosta on pääomatuloa siihen asti, joka vastaa 20 % osakkaan osuudesta yhtiön nettovarallisuuteen. Pääoma-tulo osuuden veroprosentti on 30% eli sama kuin osakeyhtiön jakamissa osinkotuloissa. Mikäli tulo on yli 40 000 euroa, verotetaan sitä myös 32 prosentilla. Tästä jäljelle jäävää osuutta verotetaan ansiotulona progressiivisesti. Kommandiittiyhtiön äänettömiä yhtiömiehiä verotetaan saman kaavan mukaan yhtiöpanoksensa suhteessa. Nettovarallisuuteen lisätään myös 30 % vuoden ai-

kana maksetuista palkoista sillä henkilöyhtiöissä on mahdollisuutta maksaa myös palkkaa osakkailleen. (Suomen Yrittäjät 7.2.2014)

Tuloverolaki sekä laki varojen arvostamisesta määrittelee tarkemmin nettovarallisuuden laskemisen ja elinkeinotoiminnan tulo on ansiotuloa ilman mitään maksimirajoja sitä osin, kun sitä ei lasketa pääomatuloksi. Kun yritystoiminnan pääomatulo-osuus lasketaan suoraan nettovarallisuuteen perustuen, on nettovarallisuudella ratkaiseva merkitys kokonaisverorasituksen kannalta. Osakkaan veronalaiseksi tuloksi ei katsota sitä osuutta voitosta, jonka hän nostaa yhtiöstä. Kun yhtiön tulos jaetaan osakkaille verotettavaksi tuloksi, maksetaan yhtiön voitosta tuleva vero edellä mainitulla tavalla. Mikäli yhtiö on maksanut palkkaa osakkaille, on se heille ansiotuloa ja verotetaan sen mukaan, mutta yhtiön verotuksessa tämä on yksi vähennyskelpoinen meno. Jos käy niin, että yhtiö tekee tappiollisen tuloksen, tullaan se vähentämään seuraavan 10 verovuoden aikana yhtiön tuloista. Tappiota ei voida vähentää osakkaan muista tuloista. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

2.4.4 Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus

Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus on yritysmuodoista se yksinkertaisin. Elinkeinoiminnan tulos lasketaan elinkeinoverolain säännön mukaan yksinkertaisesti vähentämällä tulosta ensin menot ja tästä saatava tulos jaetaan yrittäjälle pääoma- ja ansiotuloiksi. Pääomatulo-osuus on 20 % yrityksen varallisuudelle lasketusta tuotosta ja tätä osuutta verotetaan 30 prosentin mukaan. Yli 40 000 euron osuutta verotetaan 32 prosentilla. Loppuosa tuloksesta on yrittäjälle ansiotuloa jota verotetaan progressiivisesti. Toiminimen nettovarallisuus saadaan samaan tapaan vähentämällä yrityksen varoista ensin velat ja nettovarallisuutta laskettaessa perustana käytetään edellisen verovuoden lopussa ollutta nettovarallisuutta. Ensimmäisenä yritysvuotena tuottope- rusteeksi katsotaan kyseisen vuoden nettovarallisuus. Kun lasketaan yrityksen netto- varallisuutta, ei oteta huomioon yrittäjän henkilökohtaista varallisuutta tai velkoja eikä henkilökohtaisia käyttötilejä. Toiminimen nettovarallisuuteen tulee lisätä myös 30 prosentin osuus vuoden aikana maksetuista palkoista. (Suomen Yrittäjät 7.2.2014).

Yrittäjän ansiotulo-osuus saadaan, kun ensin tulosta vähennetään pääomatulojen osuus. Pääomatulojen osuus yhdistetään yrittäjän muihin pääomatuloihin ja ansiotulot muihin ansiotulo-osuuksiin ja näistä yhteistuloista saadaan vähentää kaikki kuuluvat

vähennyksen. Kun pääomatulojen laskentaperusteena käytetään nettovarallisuutta, on silloin nettovarallisuuden osuudella hyvin iso merkitys kokonaisverotuksen kannalta. Jos yritys tekee tappiollisen tuloksen, se vahvistetaan ja vähennetään tuloksesta tulevina vuosina (10 vuotta) tai halutessaan yrittäjä voi pyytää tappion vähennystä kokonaisuudessaan kyseisen vuoden pääomatuloista. (Yrityksen perustajan opas, 2013)

3 ARVONLISÄVEROTUS SUOMESSA

Suomen verojärjestelmä voidaan jakaa kahteen osaan eli välittömiin ja välillisiin veroihin. Välittömiä veroja maksetaan saaduista tuloista, kuten palkkatuloista, pääomatulosta tai yrityksen voitosta. Välillisiä veroja taas maksetaan hyödykkeiden vaihdannasta. Välillisistä veroista tärkein on arvonlisävero, joka on yleinen kulutusvero. Jokainen, joka harjoittaa liiketoiminnan muodossa tavaroiden ja palveluiden myyntiä, on arvonlisäverovelvollinen. Arvonlisäveron pääsäännön mukaan arvonlisäveroa suoritetaan Suomessa liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavarain ja palvelun myynnistä. Verovelvollisuuden selittämistä varten vaaditaan tieto milloin toiminta tapahtuu liiketoimintamuodossa ja mitä pidetään tavarain ja palvelun myyntinä sekä milloin toiminnan on katsottu tapahtuvan suomessa (Äärilä,2013).

Verovelvollisia ovat yleensä hyödykkeiden myyjät, mutta myös ostaja voi olla verovelvollinen. Ostaja on verovelvollinen esimerkiksi silloin, kun myyjänä on ulkomalainen, joka ei ole verovelvollinen Suomessa. Jokainen joka maahantuo tavaroita on myös velvollinen suorittamaan arvonlisäveroa. Verotus toimitetaan tällöin tullauksen yhteydessä (Verohallinto 2011, Arvonlisäverovelvollisen opas). Suomessa yleisin arvonlisäverokanta on 24 prosenttia ja tämän lisäksi käytössä on myös kaksi alempaa verokantaa (10 ja 14 %) sekä nollaverokanta (myynti verotonta, mutta myyjälle palautetaan tuotantopanosostoihin sisältynyt arvonlisävero). (Suomen Yrittäjät, 2014)

TAULUKKO 1. Arvonlisäverokannat Suomessa 2014

Yleinen verokanta	24 %
Elintarvikkeet, rehu, ravintola- ja ateriapalvelut	14 %

Henkilökuljetus, majoituspalvelut, liikuntapalvelut, teatteri, elokuvanäytösten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, museoiden ja muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien pääsymaksut, lääkkeet, kirjat, sanoma- ja aikakauslehdet vähintään kuukauden ajaksi tilattuna.	10 %
---	------

3.1 Arvonlisäveron vähennysoikeus

Arvonlisäverolain mukaan, Suomessa toimiva yritys on oikeutettu vähentämään ostettuihin tavaroihin ja palveluihin sisältyvän veron edellyttäen, että kyseiset tuotteet ja palvelut on hankittu verollista yritystoimintaa varten (Yrityksen perustajan opas, 2013). Liiketoiminnan menojen vähennyksien kelpoisuutta arvioidaan subjektiivisesti, sillä menon ei välttämättä ole tarvinnut suoranaisesti tuottaa tuloa sillä yrittäjällä on oikeus saavuttaa hyvä taloudellinen tulo parhaaksi katsomallaan tavalla. Käypä perustelu on se, että hankinta on tehty tulonhankkimista varten. Elinkeinoverolaissa on hyvin laaja tulokäsite, mutta menokäsite on yhtä kattava. Lähtökohtaisesti kaikki liiketoimintaan jollakin lailla liittyvät kulut on sallittua vähentää, mutta ainoastaan kulut jotka liittyvät hänen omaan liiketoimintaansa. (Villa yms. 2007)

Joidenkin toimintojen vähennysoikeuksia on rajoitettu ja tähän kuuluvat esimerkiksi terveyden- ja sairaanhoitopalvelut ja tässä tapauksessa näiden sisältämiä veroja ei saa vähentää. Myöskään yksityiskäyttöön (yrittäjän tai henkilökunnan) hankittujen tavaroiden tai palveluiden arvonlisäveroa ei ole sallittua vähentää. Arvonlisäverolla on kuitenkin niin kutsuttu yleinen vähennysoikeus eli kaikki kulut joiden vähennysoikeutta ei ole kielletty tai rajoitettu, saa vähentää ja näistä rajoituksista on säädetty AVL 114-116 §:ssä. Arvonlisäverolain pykälästä 102 käy ilmi yleinen vähennysoikeus eli yrittäjällä on oikeus vähentää *”toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettava vero sekä mainittua liiketoimintaa varten maahan tuomastaan tavarasta suoritettavan veron ja yhteisönhankinnasta suoritettavan veron”*, mikäli nämä on hankittu verollista liiketoimintaa varten. Vähennys on sallittua vain jos hankinnasta on tosite. (Verohallinto, 2012)

3.2 Vähennysrajoitukset

AVL 114 §:n mukaan vähennysoikeutta ei ole, kun kyseessä on seuraavat tavarat tai palvelut:

- 1) Verovelvollisen tai hänen henkilökuntansa asuntona, lastentarhana, harrastustilana tai vapaa-ajanviettopaikkana käytettävä kiinteistö sekä siihen tai sen käyttöön liittyvät tavarat tai palvelut.
- 2) Yrittäjän tai henkilökunnan asunnon ja työpaikan väliseen kuljetukseen liittyvät tavarat tai palvelut.
- 3) Edustuskulut
- 4) Postimerkit tai muu siihen verrattava oikeus, jos kuljetuspalvelun myynnistä ei ole suoritettava veroa sillä perusteella, että se tapahtuu ulkomailla.
- 5) Henkilöautot, moottoripyörät, matkailuperävaunut, rakenteeltaan pääasiallisesti huvi- tai urheilukäyttöön tarkoitettut vesialukset j, sekä edellä mainittuihin kulkuneuvoihin tai niiden käyttöön liittyvät tavarat tai palvelut. (Tampereen Kauppakamari, 2013)

Nämä vähennyskiellot ovat voimassa tilanteissa jossa kyseisiä tavaroita ja palveluja on hankittu vuokraamalla tai ostamalla. Myöskään näiden polttoaineita, varaosia, korjaustöitä yms. ei ole oikeutta vähentää. Mikäli ajoneuvo on hankittu vuokrattavaksi, myytäväksi tai käytettäväksi ammattimaisessa henkilökuljetuksessa tai opetuksessa taikka hankittu jotain muuta vähennykseen oikeutettavaa käyttöä varten, ei vähennyskiellot ole voimassa. (Virtamo, 2013)

Käyttötarkoituksen muutos

Mikäli tavara tai palvelu joka on hankittu vähennyskelpoiseen käyttöön siirretään vähennykseen oikeuttavaan käyttöön arvonlisäverolain voimaantulon jälkeen, verovelvollinen on oikeutettu vähentämään sen veron, joka on sisältynyt tavarat tai palvelun hankintaan tai jonka verovelvollinen on suorittanut itse valmistaessaan tuotetta. Vähennysoikeus ei kuitenkaan koske kiinteistöjä tai rakennuspalveluja (Verohallinnon julkaisu 189.11 1.4.2011).

Aloittaessaan yritystoiminnan joka on verollista, verovelvollinen on oikeutettu tekemään alkuvarastovähennyksen jo olemassa olevasta tavarasta, mikäli se on hankittu verollisena ja käytettävissä vähennykseen oikeuttavaan käyttöön yritystoiminnassa. Vähennysoikeus koskee kuitenkin vain vähennyshetken mukaista arvoa ja mikäli tavaran myyntihinta on alempi kuin alkuperäinen ostohinta, saadaan vähennettävä vero laskemalla se todennäköisen luovutushinnan perusteella. (Verohallinnon julkaisu 189.11 1.4.2011)

Osittainen vähennysoikeus

On mahdollista, että yritys harjoittaa verollista ja verotonta liiketoimintaa ja tässä tapauksessa on oltava erityisen huolellinen ostojen kohdistamisessa oikeille myyntitapahtumille. Hankinnan vähennysoikeus perustuu tapahtuman muuhun verokohteluun. Hankinta tulee tehdä ennen kyseistä myyntitapahtumaa ja hankinta tulee sisällyttää mukaan verollisen myyntitapahtuman hintaan. Kun nämä kaikki edellytykset täyttyvät, voidaan hankinta kohdistaa tietyille tapahtumalle. (Äärilä & Nyrhinen 2013, 218; Kallio ym. 2012, 619.)

Verotonta ja verollista liiketoimintaa harjoittavilla yrityksillä voi olla kolmenlaisia ostoja:

- Suoraan vähennyskelpoisia ostoja, jotka on kohdistettavissa johonkin liiketoimintaan
- Vähennyskelvottomia ostoja, jotka on kohdistettavissa verottomaan liiketoimintaan
- Koko yrityksen käyttöön tulevia ostoja, joista on mahdollista tehdä osittainen vähennys.

(Äärilä & Nyrhinen 2013, 218.)

Yleiskulujen osalta verovelvollinen saa tehdä vähennyksen vain siitä arvonlisäveron osasta, joka vastaa verollisen liiketoiminnan suhteellista osuutta hankintojen käytöstä (Kirjanpitolautakunta 2008; Kallio ym. 2012, 620). Suhdelukuna voi käyttää esimerkiksi henkilökunnan lukumäärää, liikevaihtojen suhdetta tai neliöiden suhdetta. Suhdeluvun pitäisi olla sellainen, joka kuvaa parhaiten hankintojen käyttötarkoituksen suhdetta kyseessä olevalla toimialalla (Äärilä & Nyrhinen 2013, 219). Mikäli yrittäjä myy osittaiseen vähennykseen oikeuttaneen hyödykkeen myöhemmin, tulee hänen

suorittaa myynnistä veroa samassa suhteessa kuin hankinnasta on tehty vähennys (Kirjanpitolautakunta 2008). Yrittäjä on oikeutettu osittaiseen arvonlisäverovähennykseen aina kun hänen hankkimaa tavaraa tai palvelua käytetään osittaiseen vähennykseen oikeuttavaan käyttöön eikä verottaja voi tätä oikeutta evätä, vaikka tämä vähennykseen oikeuttava käyttö olisikin vain satunnaista. Verottaja ei myöskään voi vaatia vähennyksen tekoa, mikäli tämän vähennyksen laskemisesta aiheutuu suurempia kustannuksia kun mitä hyöty tulisi olemaan. Ensisijaisesti ajatellaan aina verovelvollisen etua (Ruohola 2008).

Vähäinen liiketoiminta

Vähäiseksi liiketoiminnaksi kutsutaan toimintaa, jonka tilikauden liikevaihto jää alle 8 500 euron. Liikevaihdon suuruutta arvioidessa täytyy olla realistinen. Jos 8 500 euron raja ylittyy, yrittäjän täytyy maksaa arvonlisäveroa takautuvasti tilikauden alusta asti viivästysseuraamuksineen. Arvonlisäverovelvolliseksi voi ilmoittautua vaikka liikevaihto jäisikin tilikaudessa alle 8 500 euron. (Verohallinto 2010, Hakupäivä 19.3.2014)

Jos elinkeinonharjoittaja on arvioinut tilikauden myyntinsä jäävän alle 8 500 euron rajan, mutta myynti ylittääkin sen, elinkeinonharjoittajan on suoritettava vero koko tilikauden myynnistä. Kun elinkeinonharjoittaja havaitsee, että raja ylittyy, hänen tulee antaa perustamisilmoitus. Hänet merkitään arvonlisäverovelvollisten rekisteriin takautuvasti tilikauden alusta tai, jos verollinen toiminta on alkanut kesken tilikautta, toiminnan aloittamispäivästä. (Verohallinto 2010, Hakupäivä 19.3.2014)

Kaavasta 1 voidaan nähdä, millä tavoin arvonlisäveron huojennus lasketaan.

KAAVA 1. Arvonlisäverohuojennuksen laskeminen. (Holopainen 2010, 98.)

vero – $\frac{(\text{liikevaihto} - 8\,500)}{14\,000} \times \text{vero}$

14 000

jossa:

vero = kauden arvonlisävero l

liikevaihto = tilikauden liikevaihto

22500- 8500=14000

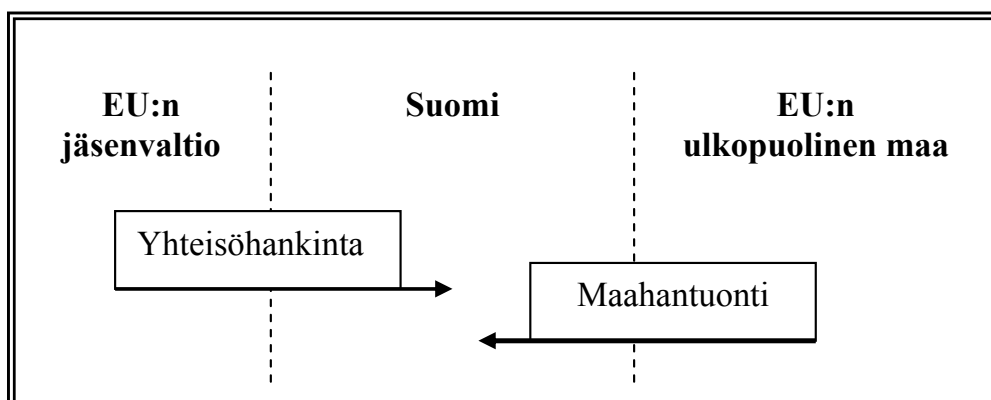
Huojennusta ei voi hakea, jos liikevaihtoraja ylittyy, eikä silloin, kun tilikauden tilitettävä vero on negatiivinen eli tilikauden vähennettävät verot ovat enemmän kuin tilitettävät verot, jolloin verovelvollinen on oikeutettu palautukseen (Holopainen 2010, 98).

3.3 Maahantuonti

Tulliliitto on EU:n perusta ja se kattaa kaiken jäsenvaltioiden välisen tavaroiden kaupan. Tulliliiton ansiosta vienti- ja tuontitullit sekä vastaavat muut maksut EU:n jäsenvaltioiden välillä ovat kiellettyjä. Tulliliiton vuoksi jäsenvaltiot myös soveltavat yhteistä tullitariffia suhteessa kolmansiiin maihin. Tullit ovat osa EU:n omia varoja ja jäsenvaltiot tulouttavat ne suoraan yhteisölle vähentäen niistä kantopalkkion. Suomen saama kantopalkkio on ollut vuoden 2002 alusta lähtien 25 % tullien määrästä. (Kallio ym. 2006)

Maahantuonti tarkoittaa tavaran tuontia yhteisön alueelle joko siihen kuulumattomista maista tai EU:n jäsenvaltioihin kuuluvilta, mutta yhteisön veroalueeseen kuulumattomilta alueilta. Muun muassa Ahvenanmaa muodostaa tällaisen alueen. Maahantuontiin sovellettavat säännökset eivät koske palveluita. Kuviossa 6 on havainnollistettu maahantuonti ja yhteisöhankinta. Pääsääntöisesti tavaran maahantuonti tapahtuu Suomessa, jos tavara on täällä sen tullessa yhteisöön.

KUVIO 1. Arvonlisäverotus (Kallio ym. 2006)

Tavaran maahantuonnin perusteella kannetaan arvonlisäveroa. Maahantuonnilla tarkoitetaan tavaran tuomista yhteisöön. Tässä yhteydessä yhteisöllä tarkoitetaan yhteisön arvonlisäveroaluetta. Kun maahantuonti tapahtuu Suomessa, sen perusteella on suoritettava arvonlisäveroa Suomeen. Tulli vastaa maahantuonnin perusteella maksettavan arvonlisäveron kantamisesta. Arvonlisäverovelvollinen voi vähentää tullin kan-

taman arvonlisäveron samoin edellytyksin kuin tavaran ostohintaan sisältyvän arvonlisäveron. Verovelvollinen tavaran maahantuonnista on tavaranhaltija ja tavaranhaltijan asemassa oleva kun maahantuonti tapahtuu tullialueelta yhteisön veroalueelle. (Murtomäki, 2010)

Maahantuonnista perittävä alv lasketaan tavaran tullausarvosta. Lähtökohtana veron perustetta määrittäessä on maahantuotavan tavaran kaupp-arvo. Kauppa-arvolla tarkoitetaan hintaa, joka tavaroista on tosiasiallisesti maksettu tai maksettava myytäessä ne vietäviksi EU:n tullialueelle. Tähän tosiasiallisesti maksettuun tai maksettavaan kauppahintaan sisältyy mm. kuljetus-, lastaus-, käsittely- ja vakuutus- kustannukset, päällysten ja pakkausten kustannukset sekä tuotaviin tavaroihin liittyvät rojalit ja lisenssimaksut, jos ostajan on maksettava ne myynnin edellytyksenä, lähtöpaikasta ensimmäiseen Suomessa sijaitsevaan tuontipaikkaan asti. Tuontipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa tavarat tuodaan yhteisöön. (Kallio ym. 2006)

3.4 Sponsori- ja palkintotulot

Urheilusuorituksena pidetään fyysistä suoritusta ja tämän lisäksi myös kilpa-auton ajajan sekä ravihevosen ohjastajan suorituksia. Urheilijalle voidaan maksaa palkkioita osallistumisesta kilpailuun tai niissä sijoittumisesta. Näin ollen urheilijoiden verotettavaa ansiotuloa on siis muun muassa mestaruuskilpailuissa saatu arvokas palkinto (esim. auto). Urheilusuorituksiin perustuvaksi palkkioksi katsotaan myös tilaisuudessa parhaalle urheilijalle maksettu palkkio sekä urheilijalle annetut palkkiomatkat. Myös joukkuepelien yhteydessä maksetut palkkiot ovat urheilusuoritusperusteisia (Verohallinto 2012, Hakupäivä 19.3.2014). Urheilijan suoritusta pidetään AVL:n mukaan julkisena esiintymisenä tai tilaisuuden järjestäjälle tapahtuvana esityksen myyntinä. Oikeuskäytännössä tällä perusteella verottomaksi on katsottu esimerkiksi kilpa-aurheilutoiminnasta saama saatu palkkio ja muu tulo (KHO 31.1.1997 T 203, ATK).

Perinteisesti urheilu mielletään yhdistystoiminnaksi, joka on luonteeltaan enemmän aatteellista kuin taloudellista (Koivunen 1999, 5). Kuitenkin urheilun kaupallistuminen on kokoajan yleistynyt ilmiö. Yhä useammat urheilujärjestöt ovatkin perustaneet yhdistysten tilalle osakeyhtiöitä ja jopa yksilöurheilijoiden on mahdollista yhtiöittää urheilutoimintansa (Lappi 2010). Urheilun rahoittamiseksi on etsittävä eri vaihtoehto-

ja ja sponsorointi on yksi niistä. Sponsorointi ei ole sama asia kuin lahjoitus. Eron tekee sponsoroinnin kaksipuoleisuus sponsorin ja sponsoroitavan välillä. Sponsorisopimuksen johdosta kumpikin osapuoli hyötyy yhteistyöstä. Lahjoitukset eivät kuulu arvonlisäverotuksen piiriin, joten punnittavaksi tulee onko sponsoriyhteistyö arvonlisäverotuksen alaista toimintaa. Verotus tulee huomioida, jos sponsoroitavalla taholla on omaa liiketoimintaa. Yksilöurheilijan ja urheilujoukkueen sponsorointi ovat arvonlisäverotuksellisesti kaksi täysin eri asiaa. Käytännössä sponsorointi kannattaa järjestää siten, että verovelvollinen sponsoriyrittäjä ottaa vastatakseen sponsoroinnin kulut, jos sponsoroitava ei ole arvonlisäverovelvollinen. (Laitinen 2001)

Urheilijalle annettu palkka on verollista tuloa, mikäli sillä katsotaan olevan saajalle rahallista arvoa (palkka, palkkio tai muu palkinto tai hyvitys). Periteisiä esinepalkintoja esim. pokaaleita ja lähinnä tunnearvoltaan arvokkaita esinepalkintoja ei pidetä veronalaisena tulona. Palkinto voidaan katsoa olevan annettu myös luontoisetuna. Veronalaista tuloa ovat myös muut kuin urheilusuoritukseen perustavat tulot esim. palkkiot mainoksista sekä sponsorituotot. Suomessa verotettavaa tuloa on myös ulkomailta saadut palkinnot ja niiden arvo lasketaan suomen hintatason mukaan. Verosopimusten perusteella voidaan poistaa kaksinkertainen verotus. Korvaukset menetystä työajasta sekä haastattelupalkkiot ja muut korvaukset ovat urheilijalle ansiotuloa (Verohallinto 2012, Hakupäivä 19.3.2014).

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Opinnäytetyöni on yksi osa AKK-Motorsport ry:n ja Deloitteen yhteisprojektia, jossa on tarkoituksena selkeyttää verotuskäytännön näkökulmasta varsinkin kirjavaa tulkin-taympäristöä ja tuottamaan vero-ohjeistusta AKK:n ja autourheilun harrastajien käyt-töön. Harrastajakunnan ja myös autourheilutapahtumia järjestävien osapuolien toi-minnan minimoimisesta syntyi ajatus tähän yhteisprojektiin. Muutamien viime vuosi-en aikana autourheilun harrastajakentältä on tullut AKK:n suuntaan useita yhteydenot-toja, joissa lajin harrastajat ovat kohdanneet haasteita oman harrastuksensa ja sen usein vaatiman liiketoimintamuotoisuuden yhteensovittamisessa nimenomaan vero-tuksen näkökulmasta. Verottaja on viime vuosina myös aktivoitunut erityisesti vero-tarkastuksien kautta autourheilua ja siihen läheisesti liittyviä liiketoimintamuotoja harjoittavien yritysten suhteen.

Oman opinnäytetyöni tarkoituksena on perehtyä nimenomaan liiketoimintamuotoiseen harrastamiseen josta tulee pääasiallinen toimeentulo yrittäjälle eli tässä tapauksessa ralliautoilijalle. Yleisesti ralliautoilun ammattimaisuutta kohti mentäessä on kuljettajan perustettava yritys ja työssäni on tarkoitus vertailla myös toiminimen ja osakeyhtiön hyviä ja huonoja puolia tässä tapauksessa. Opinnäytetyössäni pohjustan isompaa projektikonaisuutta avaamalla viitekehyksessä teoriaa liittyen yrityksen perustamiseen sekä tutkimalla korkeimman- ja hallinto-oikeuden päätöksiä paneudun autourheilukentän verotuksellisiin erityiskysymyksiin.

Koko yhteisprojektin lopullisena tavoitteena on koota yhteen autourheiluharrastukseen liittyvää verolainsäädäntöä ja ohjeistusta kansantajuisesti kirjoitettuna AKK:n omaan käyttöön ja edelleen harrastajien ohjeistamiseen sekä pyrkiä saamaan aikaan tilanne, jossa autourheilun harjoittamiseen liittyvä verotuskäytäntö selkeytyisi, esimerkiksi Verohallinnon antaman ohjeistuksen kautta.

4.1 Toimeksiantajan esittely

Opinnäytetyön toimeksiantajana on AKK-Motorsport ry sekä AKK Sports Oy. AKK-Motorsport toimii suomalaisen autourheilun kattojärjestönä ja kyseinen järjestö edustaa Suomea FIA:ssa, joka on Kansainvälinen Autoliitto. Liiton päätehtävänä on mahdollistaa autourheilun harrastaminen Suomessa. Liitto rakentuu reilusta kolmestasadasta jäsenyhdistyksestä eli autourheiluseurasta ympäri suomea. Nämä jäsenyhdistykset ovat autourheiluharrastajien perustamia yhdistyksiä ja kaikkiaan jäseniä näissä yhdistyksissä on yli 32 000 henkilöä.

Toinen opinnäytetyöni toimeksiantajista on AKK Sports Oy, eli täysin AKK-Motorsport ry:n omistama markkinointiyhtiö. Yhtiö on perustettu vuonna 1993 omistajan muodostaman strategian mukaisesti. AKK Motorsport ry:n jäsenistön maksujen korottamista ei pidetty järkevänä kehityksenä ja liitto tarvitsi tahon, joka pystyy harjoittamaan liiketoimintaan ja näin ollen myös taloudellista tuottoa omistajalleen.

Yhtiön toiminta-ajatuksena on kehittää, toteuttaa ja tuottaa autourheilun huipputapah-tumia ja yhtiön tavoitteena on siirtää myös omaa osaamistaan liiton jäsenseuroill. Yh-tenä tärkeimpänä osa-alueena yhtiöllä on projektien valtakunnallisen markkinointi-viestinnän hoitaminen.

AKK Sports Oy:n suurimmat projektit on kotimainen MM-rallin osakilpailu, Neste Oil ralli sekä Rallicrossin MM-osakilpailu josta viime vuonna on tehty viiden vuoden järjestämissopimus kansainvälisen promoottorin kanssa. Sen lisäksi yhtiö toimii Ralli SM, Rallicross SM ja FINRace-sarjojen järjestäjänä.

4.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusongelman selvittäminen on ensimmäinen askel tutkimusmenetelmää valittaessa. Tutkimusongelma on kysymykseksi muotoiltu pohdittava asia, johon tutkimuksella pyritään saamaan vastaus (Heikkilä, 2010). Tutkimusongelman ja tutkimuksen tavoite ratkaisevat tutkimusmenetelmän. Tutkimusmenetelmä voi olla kvantitatiivinen (määrällinen) tai kvalitatiivinen (laadullinen), riippuen siitä, että kumpi lähestymistapa sopii paremmin tutkimuksen tarkoitukseen (Hirsjärvi ym., 2007). Opinnäytetyöni oli koota vero-ohjeistusta kansantajuisesti kirjoitettuna ja selvittää verotuksen ongelma-kohtia autourheilussa ja koin, että kvalitatiivinen tutkimus sopii tähän tarkoitukseen parhaiten.

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen lähtökohtana on kuvata todellista elämää ja tähän sisältyy myös ajatus moninaisesta todellisuudesta. Tutkittaessa asiaa on kuitenkin huomionarvoinen seikka se, että todellisuutta ei voi mielin määrin pilkkoa osiksi. Kuten Hirsjärvi osuvasti kuvaa, niin tapahtumat muovaavat samanaikaisesti toinen toisiaan, ja onkin mahdollista löytää monensuuntaisia suhteita. Kvalitatiivisen tutkimuksen pyrkimyksenä on päästä tutkimaan aihetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti ja siksi yleisesti todetaankin, että laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on paljastaa ja löytää tosiseikkoja ennemminkin kuin todentaa jo olleita väittämiä (Hirsjärvi yms. 1997).

Perinteisiä laadullisen tutkimuksen aineistonhankintamenetelmiä ovat haastattelu ja havainnointi ja haastattelu on yksi käytetyimpiä tiedonkeruutapoja. Haastattelussa tutkija ja haastateltava keskustelevat haastattelutyypistä riippuen enemmän tai vähemmän järjestelmällisesti tai laxeasti asioista, jotka kuuluvat tutkimusaiheeseen. Haastattelun idea perustuu siihen, että haluttaessa tietoa ihmisten elämästä, on toisinaan viisasta kysyä asioita ihmisiltä itseltään. Haastattelu sopii tilanteisiin, joissa on päätetty haluttavan tietoa juuri tietyistä asioista, eikä haastateltaville näin ollen haluta

tai ole tarpeellista antaa kovin suuria vapauksia haastattelutilanteessa. Teemoihin keskittyntä haastattelua on suhteellisen helppo ryhtyä analysoimaan teemoittain. Tutkijan ennakkoon asettamat teemat eivät välttämättä ole samat kuin teemat, jotka aineistoa analysoimalla osoittautuvat olennaisesti aineiston sisältöä ja tutkimusaihetta jäsentäviksi. (Saaranen- Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Omaan työni valitsin tutkimusmenetelmäksi kvalitatiivisen menetelmän ja teemahaastattelun. Kuten Hirsjärvi ja Hurme (2000) kirjoittavat, niin teemahaastattelua käytetään usein silloin, kun aihe on arkaluontoinen tai kun halutaan selvittää vain vähän tunnettuja asioita. Teemahaastattelu sopii tutkimusmenetelmäksi hyvin myös silloin, kun ei tiedetä, millaisia vastauksia tullaan saamaan, tai kun vastaus perustuu haastateltavan henkilön omaan kokemukseen. Haastattelua käytetään myös, kun halutaan syventää tietoa jostakin asiasta.

4.3 Tutkimusaineisto

Silloin kun tutkimuksen tavoitteen on tuottaa tietoja joihin sisältyy mielipiteitä, havaintoja, käsityksiä, arvoja, asenteita ja erilaisia kokemuksia, on tutkimusaineisto järkevintä koota haastattelujen avulla. Erilaisia haastattelutapoja on useita ja ne voidaan jaotella sen mukaan kuinka tutkija on mukana haastattelutilanteessa. On muodostunut erilaisia käytäntöjä sen mukaan, millainen on haastattelun rakenne tai toteuttamistapa ja haastattelumenetelmiä voidaan laittaa eri kategorioihin sen mukaan millainen vuorovaikutus on haastattelijalla ja haastateltavalla haastattelutilanteessa. Haastatteluissa on oikeastaan kolme päätyyppiä ja ne ovat avoin haastattelu eli strukturoimaton, puolistrukturoitu ja lomakehaastattelu joka tunnetaan strukturoituna haastatteluna. Avoin haastattelu on tavoista keskustelunomaisin ja haastattelutyyppinä on eri alamuotoja ja nämä on muun muassa asiantuntija-, ryhmä- ja teemahaastattelu. Haastattelun tallennuksessa on käytettävissä myös monia eri vaihtoehtoja ja näitä on esimerkiksi äänitys, videointi, lomakkeen täyttäminen tai muistiinpanot. (Jyväskylän yliopisto, 2014)

Tutkimushaastatteluissa voidaan käyttää monia eri haastattelulajeja ja monet näistä voi tuntua aika samanlaisilta. Kohdennettua haastattelua on järkevin käyttää silloin kun tiedetään, että haastateltavat ovat olleet jossain samassa tilanteessa ja tutkija on selvittänyt jo valmiiksi tilanteen tärkeimpiä osuuksia, prosesseja, rakenteita sekä isompaa asiakokonaisuutta. Tämän analyysin pohjalta tutkija on huomannut tiettyjä

määräviä seikkoja joiden perusteella hän kehittää haastattelurungon. (Hirsjärvi&Hurme, 2004)

Haastateltavien määrä riippuu aina tutkimuksen tarkoituksesta. Kannattaa harkita huolellisesti, miten monta henkilöä tai ryhmää valitaan tutkimuksen kohteeksi. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa haastateltavien lukumäärä pyrkii yleensä olemaan joko liian pieni tai liian suuri. Jos haastateltavien joukko on liian pieni, aineistosta ei voi tehdä tilastollisia yleistyksiä tai testata ryhmien välisiä eroja. Jos joukko on liian suuri, aineistosta ei voi tehdä syvällisiä tulkintoja. Muutamaa henkilöä haastattelemalla voidaan saada merkittävää tietoa. Jos tehdään tapaustutkimusta, jokainen yksilöön kohdistuva tiedonkeruu voi sisältää suuren joukon havaintoja – aineisto on siis kvantitatiivisesti runsas. Kvalitatiivisesti keskittyminen yhteen tapaukseen antaa mahdollisuudet tutkia yksityiskohtia, esimerkiksi selvittää spesifisten toimintojen yhteyttä olosuhteisiin ja tilanteisiin. (Hirsjärvi&Hurme, 2004)

Kuten Saaranen-Kauppinen ja Puusniekka (2006) kirjoittavat, on teemahaastattelu keskustelunomainen tilanne, jossa käydään läpi ennalta suunniteltuja teemoja. Edellytyksenä on huolellinen aihepiiriin perehtyminen ja haastateltavan tilanteen tunteminen, jotta haastattelu voidaan kohdentaa juuri tiettyihin teemoihin. Puolistrukturoidulle haastattelulle tulee miettiä teemat, mutta niiden lisäksi on valmisteltava tarkkoja kysymyksiä, jotka esitetään haastateltaville. (Saaranen-Kauppinen&Puusjärvi, 2006)

Tutkimus on suoritettu kvalitatiivisena eli olen haastatellut viittä eri tapausta jossa on ollut jonkinasteisia erimielisyyksiä verottajan kanssa. Esimerkitapaukset olen saanut toimeksiantajalta. Haastattelujen perusteella olen koonnut heidän kohtaamiaan ongelmia yhteen. Haastateltavat olen jakanut kolmeen eri kategoriaan harrastajatason perusteella ja ne ovat:

- pienen budjetin harrastajat, joiden vuosibudjetti liikkuu alv-verovelvollisuusrajalla tai sen alle
- suuremmat tallit, joissa vuosibudjetti on jo kymmeniä tuhansia euroja. Mukana tässä kohtaa jo sponsorisopimuksien näkyvyysvelvoitteet, mahdolliset sopimussakot sekä asiakastilaisuuksien järjestäminen

- suuret tallit joissa paljon kansainvälistä toimintaa ja joissa ostojen ja myyntien alv-kysymykset ovat merkittäviä ja liikevaihto sadoista tuhansista useisiin miljooniin euroihin.

Opinnäytetyön empiirinen aineisto kerättiin alan kirjallisuudesta ja internetistä. Teoreettisen aineiston tueksi tehtiin teemahaastattelu. Koin haastattelun kaikkein järkevimmäksi tiedonkeruu keinoksi, sillä kuten Saranen-Kauppinen & Puusniekka (2006) kirjoittaa, on teemahaastattelu keskustelunomainen tilanne, jossa käydään läpi ennalta suunniteltuja teemoja. Keskustelussa ei ole ennalta määrättyä puhumisjärjestystä eikä kaikkien haastateltavien kanssa välttämättä käydä läpi kaikkia kohtia yhtä laajasti. Minulla haastattelijana ei ollut haastattelutilanteessa isoja muistiinpanoja vaan olin listannut ranskalaisilla viivoilla muutaman kohdan josta haluan haastateltavan kanssa keskustella.

Haastattelin puhelimitse viittä eri kohderyhmistä olevaa tapausta ja sainkin heidän kanssaan hyvät ja laajat keskustelut aikaiseksi. Seuraavassa kappaleessa käsittelen teemahaastattelujen perusteella esille heränneitä ongelmakohtia verotuksen näkökulmasta. Suurimmat ongelmat tuntuivat olevan arvonlisäveron vähennysoikeus kaluston hankinnassa, sponsori ja palkintotulot sekä osallistumismaksujen arvonlisäverotus.

5 TULOKSET

Tässä luvussa kokoan yhteen haastattelujen perusteella ilmenneitä suurimpia verotuksellisia ongelmakohtia haastateltujen henkilöiden kohdalla. Aiemmissä kappaleissani olen kerännyt verotietoa ja kirjoittanut sitä auki kansantajuisesti, mikä on ollut yksi tutkimusongelmani kysymyksistä. Seuraavissa kappaleissa yritän osoittaa tarkemmin verottajan eriäviä käytäntöjä ja ristiriitoja aiempien päätöksien välillä.

Urheilutoimintaa harjoitetaan nykyisin yhä lisääntyvissä määrin yhtiömuotoisena. Tällöin ei toiminnan liiketoiminnan muodon osalta tavallisesti ole epäilyksiä ja toiminnasta saaduista tuloista maksetaan pääsääntöisesti arvonlisäveroa, ellei myyntiin sitten sovellu jokin asianomaisessa tilanteessa verosta vapauttava erityissäännös. Vastaavasti toiminnasta aiheutuviin menoihin sisältyvä arvonlisävero on vähennysoikeuden muiden edellytysten vallitessa vähennyskelpoista. Poikkeuksena ovat lähinnä olleet tietyt moottoriurheiluun ja hevosurheiluun liittyneet tapaukset, mutta Helsingin

hallinto-oikeuden 25.4.2006 antama ratkaisu nro 06/0427/4 viittasi siihen, että ajatus liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta urheilusta, moottoriurheilustakin, on vähitellen tulossa aiempaa laajemmin hyväksytyksi. Kyseisessä hallinto-oikeuden tapauksessa käsiteltiin ratamoottoripyöräilyyn liittyvän kilpailutallin vähennysrajoituksia ja lopputuloksena kaikki yrityksen toiminta katsottiin vähennyskelpoiseksi.

5.1 Haastateltujen kokemukset verottajasta

Haastattelujen perusteella on selvästi huomattavissa eri tapauksien erilainen verokohdeltu. Yhdellä esimerkkihenkilöstä on lähipiirissä tilitoimistotaustainen henkilö ja sitä kautta saadulla vero-ohjeistuksella suuremmilta ongelmilta verottajan kanssa on vältytty. Esimerkkihenkilö on hakenut muutaman kerran itse omatoimisesti myös ennakkopäätöksiä. Esimerkkihenkilö kertoi kuitenkin sponsorin puolella tapahtuneesta verotarkastuksesta, jossa oli evätty maksettujen sponsorointien vähennykset usean vuoden ajalta. Esimerkin silloisen rallitallin sponsorina ollut yhtiö valitti verotarkastuksen lopputuloksesta hallinto-oikeuteen asti ja voitti lopulta tapauksen ja kaikki yhtiön maksamat sponsoroinnit katsottiin verotuksessa vähennyskelpoisiksi kuluiksi. Myös arvonlisäveron osalta.

Toisessa tapauksessa esimerkkihenkilön toiminimellä sekä yhtiössä on molemmissa ollut verotarkastus, jonka yhteydessä osa omien yhtiöiden maksamista markkinointisopimuksiin perustuvista suorituksista katsottiin peiteltyksi osingoksi. Myös tulojen ylittävät kulut todettiin vähennyskelvottomiksi ja kaikki niihin liittyvät arvonlisäverot laitettiin maksuun. Kyseisessä tapauksessa erityinen ongelma oli ralleihin, näytösajoihin ja asiakastilaisuuksiin liittyvien kulujen erittely. Verottajalta suullisesti saadun ohjeistuksen perusteella ralleihin liittyvät kulut oli ilmoitettu vähennyskelvottomina, osa 50 %:sti vähennyskelpoisina koska liittyivät asiakastilaisuuksiin ja osa kokonaan vähennyskelpoisina. Tästä huolimatta suuri osa verotuksessa vähennetyistä kuluista tuloutettiin verotarkastuksen seurauksena. Tätä osittaista vähennysoikeutta käytetään autourheilukentällä oman kokemuksen mukaan laajasti ja tämänkin työn aineiston perusteella toimintatapa on oikea. Rallikilpailut katsotaan harrastustoiminnaksi, mutta asiakastilaisuudet ja muut näytösajot ovat liiketoimintaa ja näin kulut ovat osittain tai kokonaan vähennyskelpoisia. HAO:n päätöksestä 06/0427/4 käy ilmi, että eräs yritys on onnistunut kilpailutoiminnasta huolimatta kaikki kulut vähennyskelpoisiksi.

Kolmannella haastateltavalla on ollut yritystoimintaa autourheilussa jo yli 13 vuotta eikä koskaan ole joutunut verotarkastuksen kohteeksi. Liiketoiminta on kasvanut jatkuvasti ja tallin autoja ajaa useissa SM-luokissa eri lajeissa sekä MM-kilpailuissa. Haastatellun mukaan nykyään SM-sarjojen vaatimustaso kaluston ja muun toiminnan osalta on niin korkea, että toiminta ei missään tapauksessa ole tulkittavissa pelkäksi harrastukseksi. Näidenkin tallien liikevaihdot pyörivät n. 60 000 euron luokassa. Haastateltavan henkilön yrityksen vuosittainen liikevaihto liikkuu noin 2 miljoonassa eurossa ja kyse on siis puhtaasta liiketoiminnasta eikä toiminnan suuruudesta johtuen ole paljonkaan kyse enää harrastuksesta. Yhtiö kokee kuitenkin ongelmia kilpailujen alv-käsittelyjen osalta, koska he vuokraavat kalustoaan myös ulkomaalaisille kuljettajille. Verottajan mielestä tässä on kysymys palvelusta, jonka arvonlisävero on 24 % ja tässä kohtaa yrittäjä häviää ulkomaalaisille yrityksille, koska he voivat myydä kyseisen vuokrauksen arvonlisäverottomana.

Kaikkien haastateltujen mukaan suurin ongelma on se, että verottaja ei ymmärrä lajin nykyvaatimuksia ja esimerkiksi ralliauton osallistuminen kilpailuihin on vähimmäisvaatimus sponsorointien haluamalle näkyvyydelle. Kilpailukalusto on suurin näkyvyselementti yhteistyösopimuksissa. Vaikka kyseessä onkin yksilöurheilu, niin silti toiminnan mittakaava ylittää aina SM-luokissa kilpailevien osalta arvonlisäverovelvollisuuden alarajan ja tämä korostaa toiminnan ammattimaisuutta. Verottaja ei tätä halua kuitenkaan tunnustaa vaan pitää toimintaa edelleen harrastuksena. Verottajan tulkintojen taustalla on nähtävästi vuonna 1988 (Vrt. KHO 1997) korkeimman hallinto-oikeuden antama ennakkopäätös, jossa esim. alv-käsittelyn osalta sponsoritulot katsotaan arvonlisäveron ja tulovero alaisiksi, mutta kilpailukulut ja ylläpitokustannukset vähennyskelvottomiksi.

5.2 Autourheilukentän ongelmakohtia verotuksessa

Haastattelussa haastateltavat nostivat yleisesti esille muutamia aihealueita joiden toimintamallit ovat herättäneet kysymyksiä.

Kaluston hankinta ja autourheilun kulut

Autourheilijoille ongelmallisia aihealueita ovat mm. kilpa-autojen, niiden varaosien ja tarvikkeiden maahantuontiin ja rakentamiseen liittyvät tullilainsäädännön, autovero-

tuksen ja arvonlisäverotuksen säädökset. Säädosviidakko on hyvin laaja ja tästä syystä yksittäisen asiaan sen enempää perehtymättömän autourheilijan on hyvin hankala saada yksiselitteisiä vastauksia kysymyksiinsä.

Erityisesti tähän liittyy se asiaa hankaloittava tosiseikka, että hankittua kalustoa käytetään yhtiömuotoisessa toiminnassa mahdollisesti myös elinkeinotulon hankkimiseen, jolloin arvonlisäveron vähennysoikeuden mahdollista palaamista henkilökohtaisen harrastuskäytön kautta on arvioitava kriittisesti. Myös harrastustoimintaan kohdistuvien kulujen erottaminen elinkeinotoimintaan liittyvistä kuluista yhdessä verotuksellisen vähennyskelpoisuuden arvioinnin kanssa on kriittinen aihealue yhtiömuotoisena toimittaessa. Mikäli liiketoimintaan kuuluu kilpapakaluston vuokraus ja ajo-opetus, voidaan aiemman kappaleen perusteella ajoneuvon hankintakulut vähentää verotuksessa.

Sponsori- ja palkintotulot

Sponsori- ja palkintotulot ovat myös yhteinen olennainen aihealue molemmille em. toimintamalleille. Näissä kuitenkin olennainen rajanveto tapahtuu EVL/TVL tulolähteissä käsittelyn yhteydessä ja edelleen arvonlisäverotuksen näkökulmasta toimittaessa yhtiömuotoisena. Kun urheilija saa tuloja ja sponsorituloja, ovat ne hänelle veronalaisia tuloja. Nämä tulot voidaan kuitenkin jaksottaa tuloverolain mukaisesti. Suomessa toimii monia urheiluliittoja jotka toimivat jäseniensä edunvalvojina ja näin ollen he ovatkin heränneet ongelmaan joka koituu näiden urheilijatulojen verotusasioista. Liitot ovat kehittäneet kaksi erilaista rahastoa jotka ovat tarkoitettu urheilijoille: urheilusekä valmennusrahasto. Urheilurahastoa on mahdollisuus käyttää niin yksilö- kuin joukkueurheilijoillakin, mutta valmennusrahasto on käytössä ainoastaan yksilöurheilijoille.

Urheilijarahasto

Tämän luvun kuvaus urheilijarahastosta perustuu SLU:n ohjeistukseen. Suomen Liikunta ja Urheilu (SLU) on ollut kattojärjestönä perustamassa kaikille urheilijoille suunnattua säätiötä ja tämä säätiö on saanut myös valtionvarainministeriön hyväksynnän. Kyseessä on siis Suomen Urheilijoiden Tukisäätiö ja säätiötä voi hyödyntää kaikki urheilijat. Joillakin lajiliitoilla on myös omia rahastojaan. Urheilijan ei ole pakollista käyttää mitään rahastoja tai niiden palveluita, mutta käyttämällä monia rahas-

toja, voivat urheilijat saada niistä suurenkin hyödyn itselleen. Urheilijat voivat nykyisin rahastoida myös ulkomailta tulleet tulonsa. Rahastoon voi ohjata kaikki välittömästi urheiluun liittyvät tulot kuten esimerkiksi, starttirahat, palkinnot, esiintymispalkkiot sekä kolmikantasopimuksilla saadut sponsoritulot. Mikäli urheilija haluaa päästä hyödyntämään urheilusta saamia tuloja heti, tulee siinä tapauksessa tulojen maksajan toimittaa näistä tuloista ennakonpidätys ja tulosta muodostuu urheilijalle verotettavaa ansiotuloa kyseiselle vuodelle.

Kuten jo aiemmin todettua, niin urheilurahastoja voi käyttää niin yksilö- kuin joukkueurheilijatkin, mutta edellytyksenä on, että tulojen bruttomäärä on oltava minimisään 9 600 euroa vuodessa. Kalenterivuodessa yksilöurheilijalla on mahdollista rahastoida veroitta enintään 50 % urheilusta saaduista bruttotuloista. Joukkueurheilijoilla summa on maksimissaan 100 000 euroa ja verottoman rahastoinnin prosenttiosuus 50. Kaikki varat on nostettavissa rahastosta vasta siinä vaiheessa kun urheilu-ura loppuu ja tämä loppuminen edellyttää urheilijan omaa ilmoitusta. Ura voidaan katsoa päättyneeksi myös silloin kun kahtena peräkkäisenä vuotena tulot ovat jääneet alle 9 600 euron eikä urheilija ilmoita itse jatkavansa uraa tästä huolimatta. Urheilija saa itse päättää monenko vuoden aikana varat tuloutetaan tasaerinä. Aika on vähintään kaksi vuotta ja enintään kymmenen vuotta, alkaen ensimmäisestä nostosta. Kesken tuloutuskauden aikataulua ei ole mahdollista muuttaa. Mikäli urheilija haluaa nostaa kaikki varat kerralla, katsotaan ne nostovuonna urheilijan ansiotuloksi. Kun urheilija päättää lopettaa urheilu-uransa, kannattaa hänen miettiä tarkkaan tuloutusvuosien lukumäärä sillä päätöksellä voi olla suuriakin taloudellisia merkityksiä. Urheilija ei ehkä ajattele lainkaan sitä seikkaa, että kuinka suuri vaikutus ansiotuloveroprosenttiin tulee olemaan rahastoista nostettavilla varoilla.

Osallistumismaksujen arvonlisäverotus

Osallistumismaksujen arvonlisäveroa koskien on voimaan tullut uusi arvonlisäverolain pykälä, joka pohjautuu EU-direktiiviin. Asiaa koskeva pykälä (AVL 69 d §) tuli voimaan vuoden 2011 alussa ja käsitteen ”oikeus pääsyyn” johonkin tilaisuuteen tulkinta voi kuitenkin yhä vaihdella eri EU-maiden välillä.

Mikäli palvelun ostajana on verovelvollinen elinkeinonharjoittaja, katsotaan ilmoittautumismaksun myyntimaaksi maa, jossa tapahtuma tosiasiaa järjestetään. Jos Suo-

messä järjestettävässä kilpailussa ostajana on verovelvollinen elinkeinonharjoittaja, tulee järjestäjän laskulla huomioida Suomen arvonnäisävero.

5.3 Huomioita oikeuskäytännöistä

Tutkiessani ennakkopäätöksiä sekä hallinto-oikeuden päätöksiä, huomasin niissä paljon keskinäisiä eroavaisuuksia vaikka tilanteet olivat verrattain samanlaisia. Näyttäisi siis siltä, että verottajalla ei itselläänkään ole selkää linjaa siitä, kuinka näitä autourheilun liittyviä tapauksia pitäisi tulkita. Tutkin tutkimusta tehdessäni myös muihin lajeihin liittyviä tilanteita ja mm. raviurheilusta löytyi paljon samankaltaisuuksia, mutta kohtelu on ollut erilainen verrattuna autourheiluun. Verottaja ilmeisesti hyväksyy raviurheilun ennemminkin ammatinharjoittamiseksi kuin moottoriurheilun.

KHO:n vuonna 1997 (KHO 31.1.1997 T203) antamassa päätöksessään rallikilpailuihin osallistuvan rallikuljettajan ei ollut suoritettava veroa kilpailutoiminnasta saaduista palkkioista ja muista tuotoistaan. Sen sijaan mainos- ja ilmoitustilan myynti ajokalustoon ja varusteisiin oli verollista. Ajokalusto- ja varusteet katsottiin hankituiksi ralli-autoilijan verotonta kilpailutoimintaa eikä verollista mainos- ja ilmoitustilan myyntiä varten, joten niiden ostohinta ei ollut vähennyskelpoista.

KHO:n päätöksen logiikka tässä nimenomaisessa tapauksessa näyttäisi perustuvan ajatukseen, että kilpailutoiminnasta saatavat tulot ovat urheiluliiketoiminnan suurin tulonlähde. Nykyään moni varmasti kuitenkin tietää, että tämä ei suinkaan ole totuus vaikka monissa lajeissa tämä saattaa ollakin mahdollista. Suomessa tai muuallakaan autourheilukilpailuissa ei jaeta suoranaisia rahapalkintoja ja arvokkaat tuotepalkinnotkin ovat ennemminkin harvinaisuuksia. Tässä tapauksessa on nähtävästi tulkittu urheilijan toiminta harrastukseksi koska kyseessä on ollut yhden kilpailijan toiminta ja harrastustoiminta ei arvonnäisäverolain mukaan ole vähennyskelpoista. Tässä tapauksessa kannattaisi harkita, että pitäisikö vähennysoikeutta jollakin lailla pyrkiä rajoittamaan lain perusteella ja näin ollen vain verollisessa toiminnassa käytössä oleva osuus olisi vähennyskelpoista?

Yhdessä tapauksessa joka käsiteltiin Helsingin hallinto-oikeudessa (HAO 25.4.2006 06/0427/4) oli kyseessä ratamoottoripyöräilyn sarjassa toimiva kilpailutalli ja tämän tallin toimintaan liittyi kilpailujen lisäksi myös mainostilan myyntiä kilpailukalustoon

jota käytettiin kilpailuissa sekä muuhun markkinointitoimintaan. Kaikista sarjan osakilpailuista tehtiin televisiolähetykset ja näin ollen kilpailijat saivat hyvin suurta näkyvyyttä mediassa. Ainoastaan kilpailuissa käymällä tämänkaltainen näkyvyys oli saatavissa ja tämän seurauksena mahdollista saada hyviä ja kannattavia yhteistyösopimuksia aikaiseksi. Kilpailutoiminta ei ollut kuitenkaan syy palkintojen saamiselle eikä kuljettajan esiintymistä ollut myyty kilpailunjärjestäjälle missään muodossa. Oli selkeästi katsottavissa, että kilpailuihin osallistuminen ja tallin toiminta oli välttämättöntä sponsoritulojen ja yhteistyösopimusten saamiselle ja näin ollen liittyi suuresti yhtiön toimintaan ja liiketoiminta-ajatukseen. Yrityksen toiminta katsottiin kokonaan verolliseksi liiketoiminnaksi ja kaikki yrityksen hankkimat tuotteet ja palvelut sellaisia ostoja jotka ovat olleet välttämättömiä hankintoja yritystoiminnassa ja tästä syystä kaikkiin ostoihin liittyvät verot olivat vähennyskelpoisia.

Tässä tapauksessa on selkeä eroavaisuus moniin muihin tapauksiin, sillä verottaja on katsonut toiminnan kokonaisuudessaan vähennyskelpoiseksi. Kyseessä on kuitenkin hyvin samanlainen tapaus kuin autourheiluun liittyvä KHO:n tapaus vuodelta 1997. Tässä nimenomaisessa tapauksessa yritys oli perustettu kilpa-autoilutoimintaa varten ja yritystoimintaan sisältyi myös kilpailujen lisäksi mainostilan myyntiä sponsoritulojen saamiseksi, aivan kuten edellisessäkin tapauksessa. Näistä sopimuksista saaduilla varoilla oli mahdollista harjoittaa kilpailutoimintaa jota varten yritys oli perustettu. Tapauksessa katsottiin mainosmyynnin olleen verollista toimintaa josta tuli suorittaa arvonlisävero ja yrittäjä sai vähentää mainosmyyntiin liittyvistä kuluista arvonlisäveron. Kilpailutoiminnan, joka oli varsinainen liiketoiminnan perusta, ei kuitenkaan katsottu olevan verollista toimintaa vaan urheilukilpailuihin osallistumista joka on verotonta. Kaikki kilpailuista saadut palkkiot, hankittu ajokalusto ja –varusteet tulkittiin verottomaksi osuudeksi ja näin ollen yritys ei saanut vähentää kilpailuihin liittyviä kuluja arvonlisäverotuksessa. Myös yrityksen tekemä valitus hylättiin.

6 YHTEENVETO

Haastattelujen perusteella kävi ilmi, että autourheilun harrastajakentällä ja varsinkin alemmilla tasoilla on merkittäviä eroja siinä, kuinka asiat on järjestetty. Esimerkiksi kartingissa kaikilla sponsorituloja keräävillä tiimeillä ei välttämättä ole edes Y-tunnusta ja sponsoritulojen veronalaisuutta ei osata edes ajatella eikä arvonlisäverovelvollisuuden alarajoja ymmärretä. Harrastajakentällä käytetään myös paljon vaihto-

kauppoja yritysten välillä eli varaosalasku menee suoraan yhteistyökumppanille vaikka kyseinen toiminta ei millään tavalla liity yhtiön toimintaan ja näin ollen kulut ovat vähennyskelvottomia sponsorivalla yhtiöllä. Kysymykseksi jää, että vähentääkö kyseinen yritys kulut kuitenkin omassa verotuksessaan? Myös ulkomailta tehtävien ostojen arvonlisäveroa kierretään usein ilmoittamalla oman yrityksen Y-tunnus tavaraa tilattaessa, mutta laskut maksetaan kuitenkin henkilökohtaiselta tililtä. Tässä kohtaa kyseeseen tulee siis myös oma henkilökohtainen veroriski yrityksen veroriskistä puhumattakaan kansainvälisen tietojenvaihdon vuoksi.

Verotusongelmien kiertämiseen on autourheilijat keksineet siis monia eri seikkoja ja esimerkiksi yrityksen ilmoittajalisenssien käyttö tukisi tallien liiketoiminnallista luonnetta, koska siinä yritys ilmoittaa kilpailijan kilpailuun eikä yksityishenkilö. Ongelmana tässä muutenkin kalliissa lajissa on osallistumismaksujen suuri hintaero ilmoittajalisenssiä käytettäessä.

Mielestäni ei ole kuitenkaan järkevää alkaa etsimään porsaanreikiä ja toivoa, että verottaja ei keksi tai huomaa väärinkäytöksiä vaan yksinkertaisinta olisi saada verottaja huomamaan nykypäivän vaatimustason ja sen, että autourheilu voi tosiaan olla ammatti jollekin. Nykyisin kilpailutoiminnan ohella saatavilla sponsorituloilla ja asiakastilaisuuksista saatavilla tuotoilla on kuitenkin mahdollisuus elättää itsensä.

Omassa työssäni olen onnistunut löytämään eroavaisuuksia eri oikeustapauksien käsittelyissä ja yksi projektini tavoitteista olikin päästä osoittamaan, että verottajalla ei ole selkeää ohjeistusta kuinka näissä verotuksellisissa ongelmakohdissa tulisi toimia.

6.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tavoitteena tieteellisissä tutkimuksissa on aikaansaada hyvin oikeita tuloksia ja virheitä pyritään välttämään. Tuloksien kannalta on hyvin oleellista osoittaa, että kaikki aineiston keräämiseen tehty materiaali on laadittu nimenomaisesti sitä tarkoitusta varten johon tutkimuksessa keskitytään. Näin toimittuna tutkimustulokset ovat luotettavia eikä sattuman kautta hankittuja. Jotta saataisiin aikaan luotettava ja uskottava tutkimus, on hyvin tärkeää kirjoittaa tutkimusraportti huolellisesti ja perustella tehdyt ratkaisut hyvin tarkasti. Tutkimusraportissa on pystyttävä kirjoittamaan riittävän tarkasti syyt siihen miksi tiettyjä ratkaisua ja valintoja on tehty työn eri vaiheissa. Ensisijaises-

ti juuri kvalitatiivisessa tutkimuksessa työn reliabiliteetti riippuu hyvin pitkälti siitä, kuinka hyvä vastaavuus on saatu tutkimuksessa tutkittavien tarkoittamille merkityksille ja kuinka onnistuneesti tutkija on onnistunut tiivistämään aineiston ja osoittamaan sieltä ne olennaisimmat seikat. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta heikentää suuresti epäselvien käsitteiden käyttö ja lukijan on saatava raportin perusteella selkeä käsitys siitä, että kuinka tieto on hankittu ja kuinka hyvin siihen voi luottaa (Metsämuuronen 2000).

Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuudella tarkoitetaan luotettavuutta aineiston käsitteilyssä ja analysoinnissa. Luotettavuuskysymyksiä käsitellään pääsääntöisesti siinä vaiheessa tutkimusta, jossa siirrytään empiriaosasta teoreettisen analyysin kautta tulkintaosuuteen (Anttila, 1998). Kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden arviointi on hankalaa, sillä sitä ei voi niin selkeästi arvioida tiettyjen kriteerien avulla kuten määrällisessä tutkimuksessa. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa luotettavuutta kuvaavat käsitteet tulkitaan usein eritavalla määrälliseen tutkimukseen verrattuna (Hirsjärvi ym. 2004).

Omassa työssäni olen kerännyt aineistoa henkilökohtaisilla haastatteluilla, mikä on aineistonkeräystapana luotettava. Olen kertonut haastateltaville käsitteleväni tiedot luottamuksella enkä paljasta heidän nimiään tai yrityksiään missään vaiheessa. Näitä tietoja en ole kirjannut ylös missään vaiheessa luottamuksen säilyttämiseksi ja työssäni nämä olisivat täysin irrelevantteja seikkoja. Viitekehyksessä olen lähdeaineistona käyttänyt paljon alan kirjallisuutta ja verkkolähteet ovat pääasiassa verottajalta eli hyvin luotettavista lähteistä.

7 LOPUKSI

Opinnäytetyöprosessini on kaikkienensa hyvin pitkä. Tarkoitukseni oli aloittaa opinnäytetyöprosessi todenteolla jo syksyllä, mutta henkilökohtaisten syiden vuoksi se jälleen siirtyi ja pääsin aloittamaan vasta nyt kevättalvella. Toimeksiantajani on ollut projektin suhteen myönteinen eikä ole pahastunut sen viivästymisestä.

Vaikkakin opinnäytetyö on valmistunut erittäin pikaisesti ja viitekehys ja suurin osa työstä noin viikon yhtäjaksoisella kirjoittamisella, olen tyytyväinen aikaansaannokseeni ja uskon, että toimeksiantajani saa tästä paljon hyötyä ja työtäni voidaan käyttää

osana projektin käynnistämistä. Valmis opinnäytetyöni vastaa tutkimusongelmaani ja teoreettinen viitekehys tukee hyvin omia päätelmiäni ja ongelmakohtia. Näin jällenpäin ajateltuna en ymmärrä miksi pidin tätä koko prosessia niin suurena peikkona ja pelottavana asiana, sillä ryhtyessäni tuumasta toimeen, valmistui työ nopeasti ja olisin varmasti saanut arvosanaksi kiitettävä mikäli olisin käyttänyt työhön enemmän aikaa.

LÄHTEET

Anita Saarinen-Kauppinen & Anna Puusniekka. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. WWW-dokumentti. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>. Ei päivitystietoa. Luettu 11.4.2014

Anttila, Pirkko 1998. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. WWW-dokumentti. http://www.metodix.com/fi/sisallys/01_menetelmat/01_tutkimusprosessi/02_tutkimisen_taito_ja_tiedon_hankinta/10_tutkimuksen_luotettavuus/10_2_1laadullisen_tutkimuksen_reliabiliteetti. Ei päivitystietoa. Luettu 12.4.2014

Arvonlisäverolaki 13.11.2009/886. WWW-dokumentti. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931501#L5P69>. Ei päivitystietoa. Luettu 19.3.2014

Heikkilä, Tarja 2010. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Helsingin hallinto-oikeus. 25.4.2006. WWW-dokumentti. http://www.edilex.fi/hao/helsingin_hao20060427?offset=1&perpage=20&phrase=06%2F0427%2F4&sort=relevance&searchKey=460780. Ei päivitystietoa. Luettu 20.3.2014

Helsingin seudun kauppakamari. 2014. Vähennysoikeuden rajoitukset verotuksessa. WWW-dokumentti. http://www.helsinki.chamber.fi/neuvontapalvelut/artikkelit/verotus/vahennysoikeuden_rajoitukset_arvonlisaverotuksessa.1476.news. Ei päivitystietoa. Luettu 19.4.2014

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2004: Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 1997. Tutki ja kirjoita. Tammi.

Holopainen, T. 2010. Yrityksen perustamisopas. Käytännön perustamistoimet. Helsinki: Edita Prima Oy.

Immonen, 2002. Yritysmuodot ja liiketoiminta. Talentum Media.

Joki-Korpela ym. 2009. Käytännön arvonlisäverotus. Helsinki: KHT-Media Oy

Jyväskylän Yliopisto. WWW-dokumentti. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineistonhankinta/amenetelmat/haastattelut>. Ei päivitystietoa. Luettu 9.4.2014.

Kallio, Mika, Miettinen, Mikko, Nielsen, Ari, Ojala, Marko, Pikkujämsä, Mikko, Saukko, Petri & Säskilähti, Juha 2006. Arvonlisäverotus 2006. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Kallio ym. 2013. Arvonlisäverotus 2013. Helsinki: Edita Publishing Oy

- Karttunen, T.; Koivunen K.; Laasanen, H.; Sippel, L.; Uitto, T. & Valtonen, M. 2008. Juridiikan perusteet. Helsinki: WSOY.
- Korkein hallinto-oikeus. 12.12.1996/3839. WWW-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/oikeus/kho/muut/1996/199603839>. Ei päivitystietoa. Luettu 19.3.2014
- Korkein hallinto-oikeus. 31.1.1997. WWW-dokumentti. http://www.edilex.fi/kho/muut_ratkaisut/199700203?offset=1&perpage=20&phrase=1610%2F6%2F96&sort=relevance&searchKey=284657. Ei päivitystietoa. Luettu 19.3.2014
- Laitinen, J. 2001. Urheilu ja oikeus vuosikirja. WWW-dokumentti. http://www.urheilu-oikeudenyhdistys.fi/urheilu-ja-oikeus-vuosikirja/2001/juha_laitinen/. Ei päivitystietoa. Luettu 19.3.2014.
- Lappi Arttu, 2010. Urheilutoiminnan yhtiöittäminen - vaihtoehto yksilöurheilijalle. Lapin Yliopisto.
- Metsämuuronen, J. 2000. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Helsinki. Methelp.
- Minustako Yrittäjä. 2013. Suomen Yrittäjät 2013. WWW-dokumentti. <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/minustakoyrittaja/perustamistoimet/elinkeinonharjoittaja/>. Päivitetty 2013. Luettu 20.3.2014.
- Murtomäki, O. 2010. Yrittäjän arvonlisäverokirja. Helsinki: Verotieto Oy
- Nettilaki. Avoimen yhtiön yhtiömuodon muuttaminen. WWW-dokumentti. <http://www.nettilaki.com/a/avoimen-yhtiön-yhtiömuodon-muuttaminen>. Ei päivitystietoa. Luettu 12.4.2014
- Patentti- ja rekisterihallitus. Yleistä. WWW-dokumentti. <http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yleista.html>. Ei päivitystietoa. Luettu 19.3.2014.
- Suomen Liikunta ja Urheilu. Urheilijarahasto. WWW-dokumentti. <http://www.sport.fi/urheiluseura/seuratoiminta/paata-oikein/seuran-talous/ennakonpidatys/urheilutulon-jaksottaminen-valmennus-ja-urheilijarahastojarjestelman-avulla>. Ei päivitystietoa. Luettu 12.4.2014.
- Tampereen Kauppakamari. 2014. Laki ja Talous. WWW-dokumentti. http://www.tampereenkauppakamarilehti.fi/2013/laki/laki_113.php. Ei päivitystietoa. Luettu 9.4.2014.
- Yrityksen perustajan opas. Wikibooks 2013. WWW-dokumentti. http://fi.wikibooks.org/wiki/Yrityksen_perustajan_opas/Miten_eri_yritysmuotoja_verotetaan%3F. Päivitetty 18.2.2013. Luettu 20.3.2014.
- Verohallinto. Arvonlisäverovelvollisen opas. WWW-dokumentti. [http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Arvonlisaverovelvollisen_opas_2011\(16309\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Arvonlisaverotus/Arvonlisaverovelvollisen_opas_2011(16309)). Päivitetty 1.4.2011. Luettu 20.4.2014
- Verohallinto. Arvonlisäveron vähennysoikeus. WWW-dokumentti. http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Osakeyhtio_ja_osuuskunta

/Arvonlisävero/Ostoihin_sisältyvän_arvonlisäveron_vähentäminen Ei päivitystietoa. Luettu 19.3.2014.

Verohallinto. Yritysmuodon muutos. WWW-dokumentti. [http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos\(9858\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Yritys_ja_yhteisoasiakkaat/Avoin_yhtio_ja_kommandiittiyhtio/Muutokset_toiminnassa/Yritysmuodon_muutos(9858)). Päivitetty 15.11.2010. Luettu 12.4.2014

Äärilä, Nyrhinen ,2013. Arvonlisävero käytännössä. Helsinki: SanomaPro.

Wilhelmsson, Jääskinen, 2001. Avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt. Talentum Media.

Villa, 2013. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. Talentum Media.

Villa, Ossa, Saarnilehto, 2007. Yritysmuodot – toiminta, rahoitus ja verotus. WSOY

